

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 1905/2006,**annettu 18 päivänä joulukuuta 2006,****kehitysyhteistyön rahoitusvälineen perustamisesta,**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 179 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä⁽¹⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- 1) Yhteisön ulkoisen avun tehostamiseksi on avustustoimien suunnittelulle ja toteuttamiselle tarkoitus laatia uusi sääntelykehys. Neuvoston asetuksella (EY) N:o 1085/2006⁽²⁾ perustetaan liittymistä valmistelevalle tukiväline ehdokasmaille ja mahdollisille ehdokasmaille annettavaa yhteisön apua varten. Asetuksessa (EY) N:o 1638/2006⁽³⁾ on annettu yleiset säännökset eurooppalaisen naapuruuksista ja kumppanuutta koskevan välineen perustamisesta (ENPI). Neuvoston asetuksella (EY) N:o 1905/2006⁽⁴⁾ perustetaan rahoitusväline teollisuusmaiden ja muiden korkean tulotason maiden ja alueiden kanssa käytävää yhteistyötä varten. Asetuksella (EY) N:o 1717/2006⁽⁵⁾ perustetaan vakautusväline. Asetuksella (EY) N:o 1905/2006⁽⁶⁾ perustetaan yhteistyötä ydinturvallisuusalueella koskeva väline (INSC). Asetuksella (EY) N:o 1905/2006⁽⁶⁾ perustetaan demokratian ja ihmisoikeuksien maailmanlaajuisista edistämistä koskeva rahoitusväline. Neuvoston asetus (EY) N:o 1257/96⁽⁷⁾ koskee humanitääristä apua. Tällä asetuksella perustetaan kehitysyhteistyön rahoitusväline yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikan suoraa tukea varten.
- 2) Yhteisö noudattaa kehitysyhteistyöpolitiikkaa, jossa pyritään saavuttamaan köyhyyden vähentämisen, kestävän taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen sekä kehitysmaiden tasapainoisen ja vähittäisen maailmantalouteen yhdentymisen tavoitteet.
- 3) Yhteisö noudattaa yhteistyöpolitiikkaa, jossa edistetään yhteistyötä, kumppanuuksia ja yhteisiä hankkeita yhteisön eri taloudellisten toimijoiden ja kumppanimaiden ja -alueiden välillä sekä edistetään vuoropuhelua asiaankuuluvien alojen politiikan, talouden ja työmarkkinoiden osapuolten välillä.
- 4) Yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikkaa ja kansainvälisiä toimia ohjaavat Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen 8 päivänä syyskuuta 2000 hyväksymät vuosittain kehitystavoitteet, kuten äärimmäisen köyhyyden ja nälän poistaminen, sekä ne tärkeimmät kehityksen tavoitteet ja periaatteet, jotka yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat hyväksyneet Yhdistyneissä Kansakunnissa (YK) ja muissa toimivaltaisissa kansainvälisissä järjestöissä kehitysyhteistyön alalla.
- 5) Jotta kehitystä koskeva politiikka olisi johdonmukaista, on tärkeitä, että kehitysmaiden ponnisteluja vuosittain kehitystavoitteiden saavuttamiseksi tuetaan myös muiden yhteisön politiikkojen kuin kehityspolitiikan avulla Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 178 artiklan mukaisesti.
- 6) Poliittinen toimintaympäristö, joka takaa rauhan ja vakauden, ihmisoikeuksien, perusvapauksien, demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden kunnioittamisen sekä hyvän hallintotavan ja sukupuolten tasa-arvon, on olennainen osa pitkän aikavälin kehitystä.
- 7) Vakaa ja kestävä talouspolitiikka on kehityksen edellytys.
- 8) Dohassa pidetyssä neljännessä Maailman kauppajärjestön (WTO) ministerikokouksessa WTO:n jäsenet sitoutuivat valtavirtaistamaan kaupan kehitysstrategioihin sekä toimittamaan kehitysmaalle kauppaa tukevaa teknistä apua ja avustamaan niitä valmiuksien kehittämisessä sekä toteuttamaan toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen pyrittäessä edistämään teknologian siirtoa kaupankäynnin avulla ja kaupankäyntiä varten, parantamaan suorien ulkomaisten sijoitusten ja kaupan välistä yhteyttä samoin kuin kaupan ja ympäristön välistä vuorovaikutusta, ja helpottamaan kehitysmaiden osallistumista uusiin kauppaneuvotteluihin ja neuvottelutulosten täytäntöönpanoa kehitysmaissa.

(1) Euroopan parlamentin lausunto, annettu 18. toukokuuta 2006 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 23 päivänä lokakuuta 2006 ja Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 12. joulukuuta 2006 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

(2) EUVL L 210, 31.7.2006, s. 82.

(3) EUVL L 310, 9.11.2006, s. 1.

(4) EUVL L ...

(5) EUVL L 327, 24.11.2006, s. 1.

(6) EUVL L ...

(7) EUVL L ...

(8) EYVL L 163, 2.7.1996, s. 1.

- 9) Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien, Euroopan parlamentin ja komission Euroopan unionin kehityspolitiikasta 20 päivänä joulukuuta 2005 antamassa yhteisessä julkilausumassa "Eurooppalainen konsensus" ⁽¹⁾ ja siihen sittemmin tehdyissä muutoksissa asetetaan yleiset puitteet yhteisön toimille kehityksen alalla. Sen olisi ohjattava kehitysavun ja yhteistyöstrategioiden suunnittelua ja täytäntöönpanoa.
- 10) Kehitysyhteistyö olisi toteutettava maantieteellisten ja aihekohtaisten ohjelmien avulla. Maantieteellisillä ohjelmilla olisi tuettava Latinalaisen Amerikan, Aasian, Keski-Aasian, Lähi-idän ja Etelä-Afrikan maiden ja alueiden kehitystä ja vahvistettava yhteistyötä niiden kanssa.
- 11) Yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat tehneet kumppanuus- ja yhteistyösopimuksia joidenkin kyseessä olevien kumppanimaiden ja -alueiden kanssa edistääkseen merkittävällä tavalla kumppanimaiden pitkän aikavälin kehitystä ja niiden väestön hyvinvointia. Kumppanuus- ja yhteistyösopimukset perustuvat keskeisesti yhteisille ja yleismaailmallisille ihmisoikeuksien, perusvapauksien, demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden kunnioittamisen ja edistämisen arvoille. Tässä yhteydessä huomiota olisi kiinnitettävä myös oikeuteen saada ihmisarvoista työtä sekä vammaisten oikeuksiin. Yhteisön kumppanimaihin ylläpitämät ja syventämät kahdenväliset suhteet sekä monenvälisen instituutioiden lujittaminen edistävät osaltaan merkittävästi maailmantalouden tasapainoa ja kehitystä, ja ne vahvistavat myös yhteisön ja kumppanimaiden ja -alueiden roolia ja asemaa maailmassa.
- 12) Vaikka aihekohtaisten ohjelmien olisi ensisijaisesti tuettava kehitysmaita, kahden avunsaajamaan sekä merentakaisen maiden ja alueiden, joiden ominaispiirteet eivät täytä Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) kehitysapukomitean (Development Assistance Committee, DAC, jäljempänä "OECD/DAC") julkisen kehitysavun saajille määrittelemiä ja 2 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettuja vaatimuksia, olisi myös voitava saada tukea aihekohtaisista ohjelmista tässä asetuksessa säädettyjen edellytysten mukaisesti. Yhteisön olisi rahoitettava aihekohtaisia ohjelmia sellaisissa maissa ja sellaisilla alueilla, jotka voivat saada tukea tämän asetuksen mukaisen maantieteellisen ohjelman tai asetuksen (EY) N:o 1638/2006 nojalla taikka jotka voivat saada Euroopan kehitysrahastosta (EKR) tukea maantieteelliseen yhteistyöhön. Merentakaisen maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan yhteisöön marraskuun 27 päivänä 2001 tehdyssä neuvoston päätöksessä 2001/822/EY ("päätös merentakaisen alueiden assosiaatiosta") ⁽²⁾, jota sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2011, vahvistetaan edellytykset, joiden mukaisesti merentakaiset maat ja alueet voivat saada tukea Euroopan unionin yleisestä talousarviosta rahoitetuista aihekohtaisista kehitysaputoimista. Tällä asetuksella ei muuteta näitä edellytyksiä.
- 13) Aihekohtaisten ohjelmien olisi tuotettava erityistä lisäarvoa ja täydennettävä maantieteellisiä ohjelmia, jotka muodostavat yhteisön kolmansien maiden kanssa harjoitettavan yhteistyön pääasiallisen rungon. Aihekohtaisten ohjelmien kautta toteutettavan kehitysyhteistyön olisi oltava toissijaista tämän asetuksen mukaisiin maantieteellisiin ohjelmiin, asetuksen (EY) N:o 1638/2006 mukaisiin ohjelmiin ja Euroopan kehitysrahaston (EKR) mukaisesti suoritettavaan yhteistyöhön nähden. Aihekohtaisissa ohjelmissa käsitellään erityistä aihetta tai alaa, joka koskee maantieteellisesti määrittelemätöntä kumppanimaiden ryhmää, tai yhteistyötoimia, jotka koskevat eri kumppanialueita ja kumppanimaiden ryhmiä, tai maantieteellisesti yksilöimätöntä kansainvälistä toimintaa. Niillä on myös tärkeä rooli yhteisön poliitikkojen ulkoisessa kehittämisessä ja alakohtaisen johdonmukaisuuden ja näkyvyyden varmistamisessa.
- 14) Aihekohtaisten ohjelmien olisi tuettava toimia seuraavilla aloilla: inhimillinen ja sosiaalinen kehitys, ympäristö ja luonnonvarojen kestävä hoito, energia mukaan lukien, valtioista riippumattomat toimijat ja paikallisviranomaiset, ruokaturva sekä muuttoliike ja turvapaikka-asiat. Aihekohtaisten ohjelmien sisältöjä laadittaessa pohjana ovat olleet vastaavat komission tiedonannot Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
- 15) Aihekohtaisella ympäristöohjelmalla ja voimavarojen, mukaan lukien energian, kestävällä hoidolla olisi edistettävä ympäristöalan kansainvälistä hallintoa sekä yhteisön ympäristö- ja energiapolitiikkaa ulkomailla.
- 16) Muuttoliikettä ja turvapaikka-asioita koskevalla aihekohtaisella ohjelmalla olisi edistettävä 15 ja 16 päivänä joulukuuta 2005 annetuissa Brysselissä kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä asetettua tavoitetta, jonka mukaan yhteisö yhteyksissään kolmansiin valtioihin tehostaa rahoitustukeaan muuttoliikkeitä koskevilla tai niihin liittyvillä aloilla.
- 17) Ruokaturvaa koskeva yhteisön politiikka on kehittynyt siten, että sillä pyritään tukemaan laajapohjaisia ruokaturvastrategioita kansallisella, alueellisella ja maailmanlaajuisella tasolla ja rajoittamaan ruoka-avun käyttö humanitaarisiin tarkoituksiin ja ruokakriiseihin sekä välttämään sen haitallisia vaikutuksia paikalliseen tuotantoon ja paikallisiin markkinoihin; siinä on otettava huomioon rakenteeltaan hauraiden ja ruokaturvaan kohdistuvasta tuesta pitkälti riippuvaisten maiden erityistilanteet, jotta vältetään näille maille annettavan yhteisön avun jyrkkä väheneminen.

⁽¹⁾ EUVL C 46, 24.2.2006, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 314, 30.11.2001, s. 1.

- 18) Neuvoston 24 päivänä toukokuuta 2005 antamien päätelmien mukaisesti olisi tuettava toimia, joilla parannetaan lisääntymis- ja seksuaaliterveyttä kehitysmaissa ja varmistetaan näitä koskevien oikeuksien kunnioittaminen, sekä annettava taloudellista apua ja soveltuvaa asiantuntija-apua, jotta edistetään kokonaisvaltaista lähestymistapaa kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin (International Conference on Population and Development, ICPD) toimintaohjelmassa määriteltyjen lisääntymis- ja seksuaaliterveyden osalta näitä koskevien oikeuksien tunnustamista, mihin kuuluvat myös riskitön äitiys sekä kattavien, turvallisten ja luotettavien lisääntymis- ja seksuaaliterveydenhuollon palveluiden yleinen saatavuus. Yhteistyötoimenpiteitä täytäntöön pantaessa on tarvittaessa noudatettava tiukasti ICPD:ssä tehtyjä päätöksiä.
- 19) Euroopan unionin sokerijärjestelmän aiheuttamien vaikutusten kohteiksi joutuviin sokeripöytäkirjan maihin sovellettavista liitännäistoimenpiteistä 15 päivänä helmikuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 266/2006⁽¹⁾ johdosta sokerin yhteisen markkinajärjestelyn uudistuksesta aiheutuvien vaikutusten kohteiksi joutuville sokeripöytäkirjan AKT-maille olisi myös annettava apua, jolla olisi pyrittävä tukemaan niiden sopeutumisprosessia.
- 20) Yhteisön kehityspolitiikan täytäntöönpanossa keskeisellä sijalla ovat tehokkaampi apu, parempi täydentävyys sekä menettelyjen parempi yhteensopivuus, mukauttaminen ja yhteensovittaminen niin yhteisön ja sen jäsenvaltioiden kesken kuin suhteissa muihin avunantajiin ja kehitysalan toimijoihin, jotta avun johdonmukaisuus ja hyödyllisyys voidaan varmistaa ja kumppanimaille lankeavia kuluja voidaan vähentää Pariisissa järjestetyn avun tehokkuutta käsitelleen korkean tason yhdenmukaistamisfoorummin 2 päivänä maaliskuuta 2005 hyväksytyyn avun tehokkuutta koskevan julistuksen mukaisesti.
- 21) Tämän asetuksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että noudatetaan eriytettyä lähestymistapaa, joka riippuu kehitystilanteesta ja tarpeista ja jossa kumppanimaita tai -alueita voidaan tukea räätälöimällä erityisesti niiden omiin tarpeisiin, strategioihin, prioriteetteihin ja vahvuuksiin perustuvia ohjelmia.
- 22) Kumppanimaiden omistajuus kehitysstrategioiden suhteen on avain kehityspolitiikkojen onnistumiseen, minkä vuoksi olisi rohkaistava yhteiskunnan kaikkien ryhmien, muun muassa vammaisten ja muiden heikommassa asemassa olevien ryhmien, mahdollisimman suurta osallisuutta. Avunantajien yhteistyöstrategiat ja toimien täytäntöönpanomenettelyt olisi yhdenmukaistettava mahdollisimman pitkälti kumppanimaiden omien strategioiden ja menettelyjen kanssa, jotta voidaan varmistaa tehokkuus ja avoimuus sekä rohkaista näitä maita omistajuuteen.
- 23) Kun otetaan huomioon tarve varmistaa humanitaarisen avun ja pitkän aikavälin kehitysavun tehokas yhteen niveltäminen, ei toimenpiteitä, jotka voivat saada tukea asetuksen (EY) N:o 1717/2006 nojalla, olisi periaatteessa rahoitettava tämän asetuksen nojalla paitsi silloin kun on tarpeen varmistaa yhteistyön jatkuvuus kriisistä vakaisiin kehitysoloihin.
- 24) Avun sitomattomuuden purkaminen OECD/DAC:n parhaiden käytäntöjen mukaisesti on keskeisen tärkeää avun lisäarvon kasvattamiseksi ja paikallisten valmiuksien parantamiseksi. Olisi vahvistettava tarjouskilpailuihin ja avustussopimuksiin osallistumista koskevat säännöt sekä hankintojen alkuperää koskevat säännöt avun sitomattomuutta koskevan viimeaikaisen kehityksen mukaisesti.
- 25) Apua olisi hallinnoitava Euroopan yhteisöjen yhteiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25 päivänä kesäkuuta 2002 annettuun neuvoston asetukseen (EY, Euratom) N:o 1605/2002⁽²⁾ sisältyvien ulkoista apua koskevien sääntöjen mukaisesti ottaen asianmukaisesti huomioon yhteisön taloudellisten etujen suojaamista koskevat säännökset. Olisi jatkettava ponnisteluja kehitysyhteistyön täytäntöönpanon parantamiseksi ja osoitetujen rahoitusvarojen ja niiden vastaanottokyvyn välisen vakaan tasapainon saavuttamiseksi sekä maksamatta olevien sitoumusten vähentämiseksi.
- 26) Tässä asetuksessa vahvistetaan kaudelle 2007–2013 rahoituspuitteet, jotka ovat talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja moitteettomasta varainhoidosta 17 päivänä toukokuuta 2006 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välisen toimielinten sopimuksen⁽³⁾ 37 kohdassa tarkoitettu budjettivallan käyttäjän ensisijainen ohje.
- 27) Tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY⁽⁴⁾ mukaisesti. Ohjelmasuunnittelusiakirjat ja tietyt täytäntöönpanoa koskevat erityistoimenpiteet olisi hyväksyttävä hallintokomiteamenettelyä noudattaen.

⁽²⁾ EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1.⁽³⁾ EUVL C 139, 14.6.2006, s. 1.⁽⁴⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23, päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2006/512/EY (EUVL L 200, 22.7.2006, s. 11).⁽¹⁾ EUVL L 50, 21.2.2006, s. 1.

- 28) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla toteuttaa tämän asetuksen tavoitteita, jotka ovat ehdotettu yhteistyö sellaisten kehitysmaiden ja -alueiden kanssa, jotka eivät ole yhteisön jäsenvaltioita ja jotka eivät voi saada yhteisön tukea asetuksen (EY) N:o 1085/2006 tai asetuksen N:o 1638/2006 nojalla, vaan ne voidaan niiden laajuus huomioon ottaen toteuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.
- 29) Tämän asetuksen johdosta on tarpeen kumota nykyiset asetukset, jotta ulkoisen toiminnan välineet voidaan organisoida uudelleen erityisesti kehitysyhteistyön alalla,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Yleinen tarkoitus ja soveltamisala

1. Yhteisö rahoittaa toimenpiteitä, joilla tuetaan yhteistyötä OECD:n kehitysapukomitean (OECD/DAC) avunsaajien luetteloon sisältyvien ja liitteessä I lueteltujen maiden ja alueiden kanssa, jäljempänä ”kumppanimaat ja -alueet”. Komissio muuttaa liitettä I OECD/DAC:n avunsaajien luettelon säännönmukaisten tarkistusten mukaisesti ja ilmoittaa tästä Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
2. Yhteisö rahoittaa aihekohtaisia ohjelmia sellaisissa maissa ja sellaisilla alueilla, jotka voivat saada apua tämän asetuksen 5–10 artiklassa säädetyn maantieteellisen ohjelman tai asetuksen (EY) N:o 1638/2006 nojalla taikka jotka voivat saada Euroopan kehitysrahastosta (EKR) tukea maantieteelliseen yhteistyöhön.
3. Tässä asetuksessa alueella tarkoitetaan maantieteellistä kokonaisuutta, joka koostuu useammasta kuin yhdestä kehitysmaasta.

I OSASTO

TAVOITTEET JA YLEISET PERIAATTEET

2 artikla

Tavoitteet

1. Tämän asetuksen nojalla tehtävän yhteistyön ensisijaisena ja yleisenä tavoitteena on poistaa köyhyys kumppanimaista ja -alueilta osana kestävästä kehitystä ja pyrkiä toteuttamaan vuosittain kehitystavoitteet sekä edistää demokratiaa, hyvää hallin-

totapaa ja ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamista. Tämän tavoitteen mukaisesti kumppanimaiden ja -alueiden kanssa tehtävällä yhteistyöllä:

- lujitetaan ja tuetaan demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta, ihmisoikeuksia ja perusvapauksia, hyvää hallintotapaa, sukupuolten välistä tasa-arvoa ja näihin liittyviä kansainvälisen oikeuden välineitä;
- edistetään kumppanimaiden ja -alueiden ja etenkin heikoimassa asemassa olevien maiden ja alueiden kestävää — myös poliittista, taloudellista, sosiaalista ja ympäristöstä koskevaa — kehitystä;
- edistetään niiden sopusointuista ja vähittäistä yhdentymistä maailmantalouteen;
- autetaan kehittämään kansainvälisiä toimenpiteitä ympäristön laadun ja maapallon luonnonvarojen kestävä hoidon ylläpitämiseksi ja parantamiseksi, jotta varmistetaan kestävä kehitys, mukaan lukien ilmastonmuutoksen ja biologisen monimuotoisuuden vähenemisen käsittely; ja
- vahvistetaan yhteisön ja kumppanimaiden ja -alueiden välistä suhdetta.

2. Yhteisön tämän asetuksen nojalla toteuttamassa yhteistyössä noudatetaan niitä kehitysyhteistyöalan sitoumuksia ja tavoitteita, jotka yhteisö on hyväksynyt Yhdistyneissä Kansakunnissa (YK) ja muissa toimivaltaisissa kansainvälisissä järjestöissä.

3. Perustamissopimuksen XX osastossa määritellyllä yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikalla luodaan oikeudelliset puitteet kumppanimaiden ja -alueiden kanssa tehtävälle yhteistyölle. Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien, Euroopan parlamentin ja komission Euroopan unionin kehitysyhteistyöpolitiikasta 20 päivänä joulukuuta 2005 antamassa yhteisessä julkilausumassa ”Eurooppalainen konsensus” ja siihen myöhemmin tehdyissä muutoksissa asetetaan yleiset puitteet, suuntaviivat ja painopisteet, joilla ohjataan yhteisön ja tässä asetuksessa tarkoitettujen kumppanimaiden ja -alueiden välisen yhteistyön toteutusta.

4. Toimenpiteet, joihin viitataan 1 artiklan 1 kohdassa, on suunniteltava niin, että ne täyttävät OECD/DAC:n vahvistamat julkisen kehitysavun arviointiperusteet.

Ohjelmat, joihin viitataan 1 artiklan 2 kohdassa, on suunniteltava niin, että ne täyttävät OECD/DAC:n vahvistamat julkisen kehitysavun tukikelpoisuusperusteet, paitsi

— jos avunsaajan erityispiirteet muuta edellyttävät, tai

— jos ohjelmalla pannaan täytäntöön 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu maailmanlaajuinen aloite, yhteisön politiikan painopiste tai sen kansainvälinen velvoite tai sitoumus, ja nämä perusteet eivät toimenpiteen luonteen vuoksi täyty.

Vähintään 90 prosenttia aihekohtaisten ohjelmien nojalla käytettäviksi tarkoitetuista menoista on suunniteltava siten, että OECD/DAC:n vahvistamat arviointiperusteet täyttyvät, tämän kuitenkin rajoittamatta 2 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan soveltamista.

5. Tämän asetuksen mukaisesti annettavalla yhteisön avulla ei saa rahoittaa aseiden tai ampumatarvikkeiden hankintaa tai operaatioita, joilla on sotilaallista merkitystä tai merkitystä puolustuksen alalla.

6. Toimenpiteitä, jotka kuuluvat asetuksen (EY) 1717/2006 ja erityisesti sen 4 artiklan soveltamisalaan ja jotka voivat saada sen nojalla rahoitusta, ei periaatteessa rahoiteta tämän asetuksen nojalla paitsi silloin kun on varmistettava yhteistyön jatkuvuus kriisistä vakaisiin kehitysoloihin.

Tämän asetuksen nojalla ei rahoiteta toimia, jotka kuuluvat humanitaarisesta avusta annetun asetuksen (EY) N:o 1257/96 soveltamisalaan ja joihin voi saada tukea sen nojalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta tarvetta varmistaa yhteistyön jatkuvuus kriisistä vakaisiin kehitysoloihin.

3 artikla

Yleiset periaatteet

1. Yhteisön perustana olevat arvot ovat demokratia, oikeusvaltion periaate sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen, ja se pyrkii kehittämään ja vakiinnuttamaan näitä arvoja kumppanimaisissa ja -alueilla vuoropuhelun ja yhteistyön avulla.

2. Tämän asetuksen täytäntöönpanossa noudatetaan eriytettyä lähestymistapaa, joka riippuu kehitystilanteesta ja tarpeista siten, että kumppanimaille tai -alueille voidaan räätälöidä niiden omiin tarpeisiin, strategioihin, prioriteetteihin ja vahvuuksiin perustuvia ohjelmia.

Vähiten kehittyneet ja alhaisen tulotason maat ovat ensisijaisia varojen kokonaisuudessa, jotta vuosituhaten kehitystavoitteet voidaan saavuttaa. Asianmukaista huomiota on kiinnitettävä köyhiä hyödyttävän kehityksen tukemiseen keskitulotason ja varsinkin alemman keskitulotason maissa — joista monilla on samanlaisia ongelmia kuin alhaisen tulotason mailla.

3. Seuraavien läpileikkaavien kysymysten valtavirtaistaminen toteutetaan kaikissa ohjelmissa: ihmisoikeuksien, sukupuolten tasa-arvon, demokratian, hyvän hallintotavan sekä lapsen oikeuksien ja alkuperäiskansojen oikeuksien edistäminen, ympäristön kestävyys ja HI-viruksen/aidsin torjunta. Tämän

lisäksi kiinnitetään erityistä huomiota oikeusvaltion vahvistamiseen, oikeussuojan parantamiseen ja kansalaisyhteiskunnan tukemiseen samoin kuin vuoropuhelun, osallistumisen ja sovinnon- teon sekä yhteiskunnan rakenteiden kehittämisen edistämiseen.

4. Yhteisö ottaa huomioon perustamissopimuksen XX osas- tossa ja tämän asetuksen 2 artiklassa vahvistetut tavoitteet kaikissa politiikoissaan, joilla on todennäköisesti merkitystä kumppanimaille ja -alueille. Yhteisö pyrkii myös kaikissa tämän asetuksen nojalla rahoitettavissa toimenpiteissä johdonmukai- suuteen ulkoisten toimintansa muiden alojen kanssa. Tämä varmistetaan politiikkojen määrittelyssä, strategisessa suunnitte- lussa sekä ohjelmoinnissa ja toimenpiteiden täytäntöönpanossa.

5. Yhteisö ja jäsenvaltiot parantavat kehitys yhteistyöpolitiik- kansa yhteensovittamista ja täydentävyyttä ottamalla huomioon kumppanimaiden ja alueiden maa- ja aluekohtaiset prioriteetit. Yhteisön kehitys yhteistyöpolitiikka täydentää jäsenvaltioiden harjoittamia politiikkoja.

6. Komissio ja jäsenvaltiot pyrkivät säännölliseen ja tiiviiseen tietojen vaihtoon, myös muiden avunantajien kanssa, sekä edis- tämään parempaa avunantajien välistä yhteensovittamista ja täydentävyyttä pyrkimällä yhteiseen monivuotiseen ohjelmoin- tiin, joka perustuu kumppanimaiden köyhyydenvähentämis- tai vastaaviin strategioihin ja näiden maiden omiin talousarviome- nettelyihin, yhteisillä täytäntöönpanojärjestelyillä ja niihin sisäl- tyvällä yhteisellä arvioinnilla, avunantajien yhteisillä paikan päällä tapahtuvilla käynneillä ja yhteisrahoitusjärjestelyjen käytöllä.

7. Yhteisö ja jäsenvaltiot edistävät kukin toimivaltansa puit- teissa monenvälistä tapaa kohdata maailmanlaajuiset haasteet ja tehostavat yhteistyötä monenvälisten ja alueellisten järjestöjen ja elinten kanssa, joita ovat esimerkiksi kansainväliset rahoituslai- tokset, YK:n erityisjärjestöt, rahastot ja ohjelmat sekä muut kahdenväliset avunantajat.

8. Yhteisö edistää tehokasta yhteistyötä kumppanimaiden ja -alueiden kanssa parhaiden kansainvälisten toimintatapojen mukaisesti. Se edistää:

a) kehitysprosessia, joka on kumppanimaan johtama ja omis- tama. Yhteisö mukauttaa tukensa mahdollisimman suuressa määrin kumppanimaiden kansallisiin kehitysstrategioihin, uudistuspolitiikkoihin ja menettelyihin. Yhteisö pyrkii vahvis- tamaan kumppanimaiden hallitusten ja avunantajien keski- näistä tilintekovelvollisuutta sekä edistämään paikallista asian- tuntumusta ja paikallista työllisyyttä;

- b) kattavia ja osallistavia tapoja lähestyä kehitysyhteistyötä sekä kaikkien yhteiskuntaryhmien laajaa osallistumista kehitysprosessiin ja kansalliseen, myös poliittiseen vuoropuheluun;
- c) jäljempänä 25 artiklassa esitettyjä toimivia yhteistyötapoja ja -välineitä, jotka ovat OECD/DAC:n parhaiden käytäntöjen mukaisia ja jotka on mukautettu kunkin kumppanimaan tai alueen erityisolosuhteisiin. Keskeisiä tekijöitä ovat ohjelmiin perustuvat lähestymistavat, ennustettavissa oleva avun rahoitus, maajärjestelmien kehittäminen ja käyttö sekä tuloshakuinen kehystoiminta, mukaan lukien vuosittu- hinnan kehitystavoitteiden kohteet ja indikaattorit;
- d) toimintalinjojen ja ohjelmasuunnittelun vaikutuksia avunantajien toimien yhteensovittamisen ja yhdenmukaistamisen myötä, jotta voidaan vähentää päällekkäisyyksiä ja kaksinkertaista työtä, parantaa täydentävyyttä ja tukea kaikille avunantajille avoimia aloitteita. Yhteensovittaminen tehdään kumppanimaissa ja -alueilla yhteensovittamisesta ja avun tehokkuudesta annettuja yhteisiä ohjeita ja parhaiden toimintatapojen periaatteita noudattaen.
- e) vuosittu- hinnan kehitystavoitteiden asemaa maakohtaisissa strategia-asiakirjoissa ja monivuotisessa ohjelmoinnissaan.
9. Komissio huolehtii Euroopan parlamentille tiedottamisesta ja vaihtaa säännöllisesti näkemyksiä sen kanssa.
10. Komissio pyrkii säännölliseen tietojen vaihtoon kansalaisyhteiskunnan kanssa.

II OSASTO

MAANTIETEELLISET JA AIHEKOHTAISET OHJELMAT

4 artikla

Yhteisön avun täytäntöönpano

Tämän asetuksen yleisen tarkoituksen ja soveltamisalan, tavoitteiden ja yleisten periaatteiden mukaisesti yhteisön apu toteutetaan 5–16 artiklassa olevien maantieteellisten ja aihekohtaisten ohjelmien sekä 17 artiklassa säädetyn ohjelman avulla.

5 artikla

Maantieteelliset ohjelmat

- Maantieteellinen ohjelma kattaa asianmukaisten alojen yhteistyötoimet maantieteellisesti määriteltujen kumppanimaiden ja -alueiden kanssa.
- Tämän asetuksen yleisen tarkoituksen ja soveltamisalan, tavoitteiden ja yleisperiaatteiden mukaisesti yhteisön liitteessä I mainituille Latinalaisen Amerikan, Aasian, Keski-Aasian ja Lähi-

idän maille sekä Etelä-Afrikalle antama apu sisältää seuraaviin yhteistyöaloihin kuuluvia toimia:

- tuetaan köyhyyden torjumiseen ja vuosittu- hinnan kehitystavoitteisiin pyrkivien poliitikkojen täytäntöönpanoa;

Inhimillinen kehitys

- huolehditaan väestön keskeisistä tarpeista ja kiinnitetään ensisijaisesti huomiota peruskoulutukseen ja terveyteen muun muassa seuraavasti:

Terveys

- lisätään alemman tulotason väestöryhmille ja syrjäytyneille ryhmille, mukaan luettuina naiset ja lapset, sellaisiin ryhmiin kuuluvat henkilöt, joihin kohdistuu syrjintää etnisen syntyperän tai uskonnon perusteella taikka muusta syystä, sekä vammaiset, tarjottavia terveydenhuoltopalveluja ja niiden saatavuutta keskittymällä niitä koskeviin vuosittu- hinnan kehitystavoitteisiin, joita ovat lapsikuolleisuuden alentaminen, äitien ja lasten terveyden sekä seksuaaliterveyden ja lisääntymisterveyden ja näitä koskevien oikeuksien parantaminen kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin (International Conference on Population and Development, ICDP) Kairon suunnitelman mukaisesti, sekä köyhyyteen liittyvien sairauksien, erityisesti HI-viruksen/aidsin, tuberkuloosin ja malarian torjuminen;
- vahvistetaan terveydenhuoltojärjestelmiä, jotta estetään terveydenhuoltoalan henkilöstövoimavaroja koskevat kriisit;
- lisätään erityisesti julkisen terveydenhuollon sekä tutkimuksen ja kehityksen voimavaroja;

Koulutus

- otetaan peruskoulutuksen painopisteeksi pyrkimys laadukkaaseen peruskoulutukseen, jota seuraa ammatillinen koulutus, sekä koulutusmahdollisuuksia koskevan eriarvoisuuden vähentäminen; edistetään 15. ikävuoteen asti ulottuvaa pakollista ja ilmaista koulutusta, jotta voidaan torjua kaikkinaisen lapsityövoiman käyttö;
- asetetaan tavoitteeksi peruskoulutuksen tarjoaminen kaikille vuoteen 2015 mennessä ja sukupuolten välisten erojen poistaminen koulutuksesta;
- edistetään ammattikoulutusta, korkeakoulutusta, elinikäistä oppimista, kulttuuri-, tiede- ja teknologiayhteistyötä, tiedealan ja kulttuurien välisiä vaihtoja sekä kumppanimaiden ja -alueiden sekä yhteisön välistä keskinäistä ymmärtämystä;

Sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja työllisyys

- c) edistetään sosiaalista yhteenkuuluvuutta, joka on ensisijainen politiikka yhteisön ja kumppanimaiden välisissä suhteissa, keskittymällä lähinnä ihmisarvoiseen työhön sekä sosiaali- ja finanssipolitiikkaan ja torjumalla tällä tavoin köyhyyttä, eriarvoisuutta, työttömyyttä, sekä haavoittuvien ja syrjäytyneiden ryhmien syrjäytymistä;
- d) torjutaan kaikenlaista ryhmään perustuvaa syrjintää sekä edistetään ja suojellaan sukupuolten tasa-arvoa, alkuperäiskansojen oikeuksia ja lapsen oikeuksia, lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen täytäntöönpanon tukeminen mukaan lukien, sekä toimia, joilla etsitään ratkaisuja katu-lasten tai sellaisten lasten ongelmiin, jotka tekevät vaarallista työtä tai työtä, joka estää heitä saamasta kokoaikaista opetusta;
- e) lujitetaan institutionaalista järjestelmää, jotta voidaan edistää ja helpottaa pienten ja keskisuurten yritysten perustamista ja näin edesauttaa työpaikkojen luomista;
- Hyvä hallintotapa, demokratia, ihmisoikeudet ja tuki institutionaalisille uudistuksille
- f) edistetään ja suojellaan perusvapauksia ja ihmisoikeuksia, vahvistetaan demokratiaa, oikeusvaltiota, oikeussuojan saatu- vuutta, hyvää hallintotapaa korruption torjuntatoimet mukaan lukien; tähän voivat sisältyä muun muassa voimavarojen kehittäminen sekä instituutioiden ja lainsäädännön vahvistaminen erityisesti seuraavilla aloilla: kansallinen hallinto, politiikkojen laadinta ja täytäntöönpano sekä avoimuuteen perustuva julkisen talouden ja kansallisten resurssien hoito;
- g) tuetaan aktiivista kansalaisyhteiskuntaa, myös köyhyydessä eläviä ihmisiä edustavia kansalaisjärjestöjä, sekä edistetään kansalaiskeskustelua, osallistumista ja sovinnontekoa sekä instituutioiden perustamista;
- h) edistetään yhteistyötä ja politiikan uudistuksia turvallisuuden ja oikeuden alalla, etenkin turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen, huumausaineiden ja muun laittoman kaupan torjunnan, myös ihmiskaupan, korruption ja rahanpesun osalta;
- i) edistetään kumppanimaiden kanssa muuttoliike- ja turvapaikka-asioissa tehtävää yhteistyötä ja politiikan uudistuksia sekä valmiuksien kehittämistä koskevia aloitteita, jotta varmistetaan kehitystä hyödyttävien ja siirtolaisuuden taustalla olevien syitä käsittelevien muuttoliikepolitiikkojen laatiminen ja täytäntöönpano;
- j) tuetaan todellista monenvälisyyttä erityisesti pitämällä kiinni kansainvälisestä oikeudesta ja liittymällä monenvälisiin sopimuksiin kehitysyhteisön kannalta merkityksellisillä aloilla ja panemalla ne tehokkaasti täytäntöön;

Kauppa ja alueellinen yhdentyminen

- k) tuetaan kumppanimaita ja -alueita kaupan, investointien ja alueellisen yhdentymisen alalla, tekninen apu ja valmiuksien kehittäminen mukaan lukien, jotta voidaan suunnitella ja toteuttaa vakaata kauppapolitiikkaa, kehitetään suotuisampaa liiketoimintaympäristöä, vakaata talous- ja rahapolitiikkaa sekä yksityistä sektoria, jotta kumppanimaat ja -alueet voivat hyötyä yhdentymisestä maailmantalouteen ja jotta voidaan tukea sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja köyhiä hyödyttävää kasvua;
- l) tuetaan Maailman kauppajärjestöön (WTO) liittymistä ja WTO-sopimusten täytäntöönpanoa antamalla teknistä apua ja kehittämällä voimavaroja, keskittymen erityisesti teollis- ja tekijänoikeuksien (TRIPS-sopimus) kauppaan liittyvien näkökohtien täytäntöönpanoon etenkin kansanterveyden alalla;
- m) tuetaan taloudellista ja kaupallista yhteistyötä ja lujitetaan yhteisön ja kumppanimaiden ja -alueiden välisiä suhteita investointien alalla, myös toimilla, joilla edistetään ja tuetaan yksityisten toimijoiden, niin paikallisten kuin eurooppalaisten yritysten, osallistumista sosiaalisesti vastuuntuntoiseen ja kestäväan talouskehitykseen, johon kuuluu myös Kansainvälisen työjärjestön (ILO) työelämän perusnormien noudattaminen, ja toimilla, joilla edistetään paikallista voimavarojen kehittämistä;

Ympäristö ja luonnonvarojen kestävä kehitys

- n) edistetään kestävää kehitystä ympäristönsuojelun ja luonnonvarojen kestäväan hoidon avulla, mukaan lukien biologisen monimuotoisuuden ja metsien suojelulla, johon kuuluvat metsien suojeluun ja kestäväan hoitoon liittyvät toimet, joihin paikalliset yhteisöt ja metsistä riippuvaiset ryhmät osallistuvat aktiivisesti;
- o) tuetaan kaupunkiympäristöön liittyviä parannuksia;
- p) edistetään kestäviä tuotanto- ja kulutusmalleja sekä kemikaalien ja jätteiden turvallista ja kestävää huoltoa niiden terveysvaikutukset huomioon ottaen;
- q) varmistetaan kansainvälisten ympäristöä koskevien sopimusten, joihin kuuluvat biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus, YK:n aavikoitumissopimus ja YK:n ilmastonmuutosta koskeva puitesopimus, sen mukaisesti kuin ilmastonmuutosta koskevassa Euroopan unionin toimintasuunnitelmassa on mainittu, ja niihin liitettyjen pöytäkirjojen ja niihin tehtyjen myöhempien muutosten noudattaminen ja tuetaan näiden sopimusten täytäntöönpanoa;
- r) kehitetään voimavaroja hätävalmiuksiin ja luonnonmullistusten ehkäisyyn;

Vesi ja energia

6 artikla

- s) tuetaan kestäväää ja kokonaisvaltaista vesivarojen hallintaa korostamalla erityisesti kaikkien saatavilla olevaa puhdasta juomavettä ja viemärointiä vuosituhannen kehitystavoitteiden mukaisesti sekä vesivarojen kestäväää ja tehokasta käyttöä, myös maatalouden ja teollisuuden tarpeisiin;
- t) edistetään kestävien energiatekniikoiden käyttöä;

Infrastruktuuri, viestintä ja liikenne

- u) autetaan kehittämään taloudellista infrastruktuuria, johon kuuluu alueellisen yhdentymisen tukeminen, sekä edistetään tieto- ja viestintätekniikan käytön lisäämistä;

Maaseudun kehittäminen, aluesuunnittelu, maatalous ja ruokaturva

- v) tuetaan maaseudun kestäväää kehittämistä, hajauttaminen ja omien voimavarojen käyttö mukaan lukien, tarkoituksena erityisesti ruokaturvan varmistaminen;

Kriisin jälkeiset tilanteet ja epävakaaat valtiot

- w) jälleenrakennetaan ja kunnostetaan keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä konflikteista, ihmisten aiheuttamista ja luonnonkatastrofeista kärsineitä alueita ja maita, mukaan lukien miinanraivaustoimien sekä kotiutusta ja yhteiskuntaan sopeuttamista koskevien toimien tukeminen, ja varmistetaan jatkuvuus hätäavun, kunnostustoimien ja kehityksen välillä 2 artiklan 6 kohdan mukaisesti yhteisön ja sen jäsenvaltioiden toimivaltuudet huomioon ottaen;
- x) toteutetaan keskipitkän tai pitkän aikavälin toimia, jotka on tarkoitettu kotiseudultaan siirtymään joutuneiden omavaraisuuden lisäämiseen ja sopeutumiseen tai uudelleen sopeutumiseen, varmistaen, että humanitaarisen avun, kuntouttamisen, kotiseudultaan siirtymään joutuneille annettavan avun ja kehitysyhteistyön osalta pyritään kokonaisvaltaiseen ja johdonmukaiseen lähestymistapaan. Yhteisön toimilla on helpotettava siirtymistä hätätilasta kehitysvaiheeseen, edistämällä asianomaisten väestöryhmien yhteiskunnallista ja taloudellista sopeutumista ja uudelleen sopeutumista ja tuettava demokraattisten rakenteiden luomista tai lujittamista sekä väestön omaa asemaa kehitysprosessissa;
- y) tuetaan peruspalvelujen tarjontaa sekä laillisten, tehokkaiden ja vakaiden julkisten laitosten luomista epävakaaissa tai romahtavissa valtioissa;
- z) otetaan huomioon yhteisön ja sen kumppaneiden yhteiset kehityshaasteet, erityisesti alakohtaisen vuoropuhelun, kahdenvälisen sopimusten täytäntöönpanon ja tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien muiden toiminta-alojen tukeminen.

Latinalainen Amerikka

Yhteisön Latinalaiselle Amerikalle antamalla avulla tuetaan 5 artiklan ja tämän asetuksen yleisen tarkoituksen ja soveltamisalan, tavoitteiden ja yleisten periaatteiden mukaisia toimia. Lisäksi kiinnitetään huomiota seuraaviin yhteistyöaloihin, joissa otetaan huomioon Latinalaisen Amerikan erityistilanne:

- a) edistetään sosiaalista yhteenkuuluvuutta yhteisön ja Latinalaisen Amerikan suhteiden yhteisenä tavoitteena ja ensisijaisena politiikkana ja torjutaan näin köyhyyttä, eriarvoisuutta ja syrjäytymistä. Erityistä huomiota kiinnitetään sosiaaliseen hyvinvointiin ja veropolitiikkaan, tuottaviin investointeihin, joilla saadaan enemmän ja parempia työpaikkoja, syrjintää sekä huumausaineiden tuotantoa, kulutusta ja laitonta kauppaa torjuviin politiikkoihin samoin kuin sosiaalisten peruspalvelujen parantamiseen erityisesti terveyden ja koulutuksen alalla;
- b) kannustetaan laajempaa alueellista yhdentymistä, mihin kuuluu erilaisten alueellisten yhdentymisprosessien ja verkkoinfrastruktuurien yhteenliitettävyyden tukeminen varmistamalla samalla toimien keskinäinen täydentävyys suhteessa Euroopan investointipankin (EIP) ja muiden instituutioiden toimiin;
- c) tuetaan hyvän hallintotavan, julkisten laitosten sekä ihmisoi-keuksien, myös lapsen oikeuksien ja alkuperäiskansojen oikeuksien suojelun, vahvistamista;
- d) tuetaan Euroopan unionin ja Latinalaisen Amerikan yhteisen korkeakoulutusalueen perustamista;
- e) edistetään kokonaisvaltaista kestäväää kehitystä ja kiinnitetään erityistä huomiota metsien ja biologisen monimuotoisuuden suojeluun.

7 artikla

Aasia

Yhteisön Aasialle antamalla avulla tuetaan 5 artiklan ja tämän asetuksen yleisen tarkoituksen ja soveltamisalan, tavoitteiden ja yleisten periaatteiden mukaisia toimia. Lisäksi kiinnitetään huomiota seuraaviin yhteistyöaloihin, joissa otetaan huomioon Aasian erityistilanne:

- a) pyritään toteuttamaan vuosituhannen kehitystavoitteet terveyden, HI-virus/mukaan lukien, ja koulutuksen alalla muun muassa käymällä poliittista vuoropuhelua alakohtaisesta uudistuksesta;

- b) otetaan huomioon hallintokysymykset erityisesti epävakaisissa valtioissa, jotta autetaan luomaan laillisia, tehokkaita ja vakaita julkisia laitoksia sekä aktiivinen ja järjestäytynyt kansalaisyhteiskunta, ja edistetään ihmisoikeuksien, myös lapsen oikeuksien, suojelua.
- c) kannustetaan laajempaa alueellista yhdentymistä ja yhteistyötä tukemalla erilaisia alueellisia yhdentymisprosesseja ja vuoropuhelua;
- d) edistetään epidemioiden ja zoonosien valvontaa sekä niistä kärsineiden alojen kunnostamista;
- e) edistetään kokonaisvaltaista kestävästä kehitystä ja kiinnitetään erityistä huomiota metsien ja biologisen monimuotoisuuden suojeluun;
- f) torjutaan huumausaineiden tuotantoa, kulutusta ja laitonta kauppaa sekä muuta laitonta kauppaa.

8 artikla

Keski-Aasia

Yhteisön Keski-Aasialle antamalla avulla tuetaan 5 artiklan ja tämän asetuksen yleisen tarkoituksen ja soveltamisalan, tavoitteiden ja yleisten periaatteiden mukaisia toimia. Lisäksi kiinnitetään huomiota seuraaviin yhteistyöaloihin, joissa otetaan huomioon Keski-Aasian erityistilanne:

- a) edistetään perustuslakiuudistuksia sekä lainsäädännön, hallinnon ja sääntelyn yhteisöön lähentämistä, mukaan lukien kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen kuuluvien alojen politiikkojen tehokkaasta täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten instituutioiden ja elinten kuten vaalielinten ja parlamenttien sekä julkishallinnon uudistamisen ja julkisen varainhoidon lujittaminen;
- b) edistetään markkinatalouden kehittymistä ja kumppanimaiden yhdentymistä WTO:hon ottaen samalla huomioon siirtymäkauden sosiaaliset näkökohdat;
- c) tuetaan tehokasta rajahallintoa ja rajat ylittävää yhteistyötä raja-alueiden kestävästä taloudellisesta, sosiaalisesta ja ympäristön kehittymisestä edistämiseksi;
- d) torjutaan huumausaineiden tuotantoa, kulutusta ja laitonta kauppaa sekä muuta laitonta kauppaa;
- e) torjutaan HI-virusta/aidisia;

- f) edistetään alueellista yhteistyötä, vuoropuhelua ja yhdentymistä myös niiden maiden kanssa, joihin sovelletaan annettua asetusta (EY) N:o 1638/2006 ja muita yhteisön välineitä, ja edistetään erityisesti yhteistyötä sellaisilla aloilla kuin ympäristö — etenkin vesihuolto ja viemärinti — koulutus, energia ja liikenne, mukaan lukien kansainvälisten energiantoimitusten ja kuljetusoperaatioiden turvallisuus, yhteenliitettävyys, verkostot ja niiden operaattorit, uusiutuvat energialähteet ja energiatehokkuus.

9 artikla

Lähi-itä

Yhteisön Lähi-idälle antamalla avulla tuetaan 5 artiklan ja tämän asetuksen yleisen tarkoituksen ja soveltamisalan, tavoitteiden ja yleisten periaatteiden mukaisia toimia. Lisäksi kiinnitetään huomiota seuraaviin yhteistyöaloihin, joissa otetaan huomioon Lähi-idän erityistilanne:

- a) edistetään sosiaalista yhteenkuuluvuutta sosiaalisen oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi erityisesti kansallisten voimavarojen käytön osalta ja poliittisen oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi edistämällä erityisesti ihmisoikeuksia, sukupuolten tasa-arvoa mukaan lukien;
- b) edistetään talouden monipuolistamista, markkinatalouden kehittymistä ja kumppanimaiden yhdentymistä Maailman kauppajärjestöön;
- c) edistetään alueellista yhteistyötä, vuoropuhelua ja yhdentymistä, myös niiden maiden kanssa, joihin sovelletaan asetusta (EY) N:o 1638/2006 ja muita yhteisön välineitä, tukemalla esimerkiksi talouteen, energiaan, liikenteeseen ja pakolaisiin liittyviä alueen yhdentymispyrkimyksiä;
- d) tuetaan kansainvälisten sopimusten tekemistä ja kansainvälisen oikeuden, erityisesti YK:n päätöslauselmien ja monenvälisen yleissopimusten, täytäntöönpanoa;
- e) pyritään ratkaisemaan hyvään hallintotapaan liittyviä kysymyksiä erityisesti epävakaisissa valtioissa niin, että autetaan luomaan laillisia, tehokkaita ja vakaita julkisia laitoksia sekä aktiivinen ja järjestäytynyt kansalaisyhteiskunta, ja edistetään ihmisoikeuksien, myös lapsen oikeuksien, suojelua.

10 artikla

Etelä-Afrikka

Yhteisön Etelä-Afrikalle antamalla avulla tuetaan 5 artiklan ja tämän asetuksen yleisen tarkoituksen ja soveltamisalan, tavoitteiden ja yleisten periaatteiden mukaisia toimia. Lisäksi kiinnitetään huomiota seuraaviin yhteistyöaloihin, joissa otetaan huomioon Etelä-Afrikan erityistilanne:

- a) tuetaan demokraattisen yhteiskunnan, hyvän hallintotavan ja oikeusvaltion lujittamista sekä alueellista ja koko mannerta koskevaa vakautta ja yhdentymistä;
- b) tuetaan vapaakauppa-alueen perustamisesta yhteisön ja Etelä-Afrikan välisen kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan sopimuksen⁽¹⁾ ja muiden alueellisten järjestelyjen nojalla johtuvia mukauttamispyrkimyksiä alueella;
- c) tuetaan köyhyyden, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen torjuntaa aiemmin huonoimmassa asemassa olleiden yhteisöjen perustarpeista huolehtiminen mukaan lukien;
- d) otetaan huomioon HI-virus/aids-pandemia ja sen vaikutukset eteläafrikkalaiseen yhteiskuntaan.

11 artikla

Aihekohtaiset ohjelmat

1. Aihekohtainen ohjelma tukee 5–10 artiklassa tarkoitettuja ohjelmia, ja siinä käsitellään erityistä aihetta tai alaa, joka koskee maantieteellisesti määrittelemätöntä kumppanimaiden ryhmää tai yhteistyötoimia, jotka koskevat eri kumppanialueita ja kumppanimaiden ryhmiä, tai maantieteellisesti yksilöimätöntä kansainvälistä toimintaa.

2. Tämän asetuksen yleisen tarkoituksen ja soveltamisalan, tavoitteiden ja yleisten periaatteiden mukaisesti aihekohtaisiin ohjelmiin toteutetuilla toimilla tuodaan lisäarvoa maantieteellisistä ohjelmista rahoitetuille toimille, joita ne täydentävät ja joiden kanssa ne ovat johdonmukaisia. Toimiin sovelletaan seuraavia periaatteita:

- a) yhteisön politiikan tavoitteita ei voida asianmukaisesti tai tehokkaasti saavuttaa maantieteellisin ohjelmin, ja aihekohtaisen ohjelman toteuttamisesta huolehtivat välittäjänä toimivat järjestöt kuten kansalaisjärjestöt, valtioista riippumattomat järjestöt, muut valtioista riippumattomat toimijat, kansainväliset järjestöt tai monenväliset järjestelmät. Tähän kuuluvat muun muassa vuosituhatien kehitystavoitteita tukevat maailmanlaajuiset aloitteet, kestävä kehitys tai maailmanlaajuiset julkishyödykkeet ja toimet jäsenvaltioissa ja liittyvissä maissa 24 artiklasta poiketen asiaa koskevassa aihekohtaisessa ohjelmassa määrätyn mukaisesti;

⁽¹⁾ Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Etelä-Afrikan tasavallan välinen kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskeva sopimus (EYVL L 311, 4.12.1999, s. 3).

ja/tai

b) seuraavat toimet:

- monia alueita käsittävät ja/tai läpileikkaavat toimet, kokeiluhankkeet ja innovatiiviset politiikat mukaan lukien;
- toimet silloin, kun toimesta ei ole tehty sopimusta yhden tai useamman kumppanimaan hallituksen kanssa;
- tietyn aihekohtaisen ohjelman kannalta merkitykselliset toimet, jotka ovat yhteisön poliittisen prioriteetin tai kansainvälisen velvoitteen tai sitoumuksen mukaisia;
- tarvittaessa toimet silloin, kun maantieteellistä ohjelmaa ei ole olemassa tai se on keskeytetty.

12 artikla

Investointi ihmisiin

1. Aihekohtaisesta ohjelmasta ”Investointi ihmisiin” annettavan yhteisön tuen tavoitteena on tukea toimia aloilla, jotka vaikuttavat suoraan jäljempänä määriteltyihin ihmisten elintäsoon ja hyvinvointiin sekä joissa keskitytään köyhimpiin ja vähiten kehittyneisiin maihin ja huonoimmassa asemassa oleviin väestönsosiin.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja 11 artiklan mukaisesti ohjelma sisältää seuraavat toiminta-alat:

a) Hyvä terveys kaikille:

- i) torjutaan köyhyyteen liittyviä sairauksia kohdistamalla toiminta HI-viruksen/aidsin, malarian ja tuberkuloosin torjumiseen tähtäävässä eurooppalaisessa toimintaohjelmassa määriteltyihin merkittävimpiin tartuntatauteihin, erityisesti seuraavien toimin:

- tehdään keskeisistä näiden kolmen taudin lääkkeitä ja diagnooseista entistä kohtuuhintaisempia TRIPS-sopimuksen määräysten mukaisesti sellaisina kuin ne ovat selvennettyinä TRIPS-sopimusta ja kansanterveyttä koskevassa Dohan julistuksessa;
- edistetään julkisia ja yksityisiä investointeja uusia hoitomuotoja, uusia lääkkeitä, erityisesti rokotteita, mikrobilääkkeitä ja innovatiivisia hoitomuotoja, koskevaan tutkimus- ja kehitystoimintaan;
- tuetaan osana köyhyyden torjuntaa tehtyjä maailmanlaajuisia aloitteita merkittävimpien tartuntatautien torjumiseksi, myös HI-viruksen/aidsin, malarian ja tuberkuloosin torjuntaa koskevaa rahastoa.

- ii) kansainvälisessä ICPD:ssä ja sen viisivuotisseurantakonferenssissa (ICPD+5) hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti tuetaan toimia, joilla parannetaan lisääntymis- ja seksuaaliterveyttä kehitysmaissa ja varmistetaan naisten, miesten ja nuorten oikeus hyvään lisääntymis- ja seksuaaliterveyteen, sekä annetaan taloudellista apua ja soveltuvaa asiantuntija-apua, jolla edistetään kokonaisvaltaista lähestymistapaa ICPD:n toimintaohjelmassa määriteltyjen lisääntymis- ja seksuaaliterveyden osalta sekä näitä koskevien oikeuksien tunnustamista, joihin kuuluvat myös riskitön äitiys sekä kattavien, turvallisten ja luotettavien lisääntymis- ja seksuaaliterveydenhuollon palveluiden sekä tarvikkeiden, valistuksen ja tietojen — kaikenlaisia perhesuunnittelumenetelmiä koskevat tiedot mukaan lukien — yleinen saatavuus. Tähän sisältyy seuraavaa:
- vähennetään äitiyskuolleisuutta ja äitien sairastavuutta erityisesti sellaisissa maissa ja niissä väestöryhmissä, joissa niitä yleisimmin esiintyy;
- iii) parannetaan terveyspalvelujen ja hyödykkeiden tasapuolista saatavuutta tukemalla
- toimia, joilla pyritään ratkaisemaan terveydenhuollon henkilöstökriisi;
  - tietojärjestelmiä, joilla voidaan tuottaa, mitata ja analysoida terveydenhuoltoa koskevia eriytettyjä tietoja, kansanterveyden kohentamiseksi ja kehityksen viemiseksi eteenpäin sekä sen varmistamiseksi, että toimitusjärjestelmät vastaavat paremmin kestävän kehityksen periaatteita;
  - rokotussuojan tehostamista ja lisäämällä immunisaation yleisyyttä sekä edistämällä olemassa olevien tai uusien rokotteiden saatavuutta;
  - oikeudenmukaisia rahoitusjärjestelyjä, joilla turvataan terveydenhoidon tasapuolinen saanti.
- iv) panostetaan tasapuolisesti tautien ehkäisemiseen ja hoitoon, painopisteen ollessa kuitenkin ehkäisyssä, ottaen samalla huomioon, että sen tehokkuus lisääntyy, kun se liitetään hoitoon;
- c) Koulutus, tiedot ja taidot:
- i) erityistä huomiota kiinnitetään vuosituhannen kehitystavoitteiden yhteydessä toteutettuihin toimiin perusasteen koulutuksen takaamiseksi kaikille vuoteen 2015 mennessä ja Dakarissa sovittuun ”Koulutus kaikille”-toimintakehykseen;
- ii) peruskoulutus, keski- tai korkea-asteen koulutus sekä ammattikoulutus, jotta kaikilla lapsilla ja enenevässä määrin kaikenikäisillä naisilla ja miehillä olisi paremmat mahdollisuudet koulutukseen. Tavoitteena on lisätä tietoja, taitoja ja työllistettävyyttä ja edistää aktiivista kansalaisuutta ja yksilön koko elämänkaaren kestävää itsensä toteuttamista;
- iii) edistetään laadukasta peruskoulutusta keskittymällä erityisesti siihen, että opetusohjelmat saadaan tyttöjen, konflikteista kärsineillä alueilla olevien lasten sekä syrjäytyneistä ja heikommassa asemassa olevista sosiaaliryhmistä peräisin olevien lasten saataville; edistetään 15. ikävuoteen asti ulottuvaa pakollista ja ilmaista koulutusta, jotta voidaan torjua kaikkinaisen lapsityövoiman käyttö;
- iv) kehitetään oppimistulosten mittaamistapoja laadukkaan koulutuksen saannin parantamiseksi erityisesti luku- ja kirjoitus- sekä laskutaidon ja keskeisten elämäntaitojen osalta;
- v) edistetään avunantajien välistä yhdenmukaistamista ja lähentämistä yleisen, pakollisen, maksuttoman ja laadukkaan koulutuksen edistämiseksi toteuttamalla kansainvälisiä tai useita maita koskevia aloitteita;
- vi) tuetaan osallisuutta edistävää osaamisyhteiskuntaa, edistetään digitaalisen kuulun ja tiedoissa olevien puutteiden poistamista;
- vii) kehitetään osaamista, tieteeseen ja teknologiaan perustuvaa innovointia sekä sähköisten viestintäverkkojen kehittämistä ja saatavuutta sosioekonomisen kasvun parantamiseksi ja kestävän kehityksen edistämiseksi Euroopan unionin tutkimuspolitiikan kansainvälisen ulottuvuuden yhteydessä.
- c) Sukupuolten tasa-arvo:
- i) sukupuolten tasa-arvon ja naisten oikeuksien edistäminen panemalla täytäntöön Pekingin julistuksessa ja toimintaohjelmassa ja kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevassa YK:n yleissopimuksessa määritellyt yleismaailmalliset sitoumukset muun muassa seuraavasti:
- tuetaan ohjelmia, jotka edistävät Pekingin toimintaohjelman tavoitteita keskittyen erityisesti sukupuolten tasa-arvoon hallinnossa ja poliittisessa ja yhteiskunnallisessa edustuksessa sekä muihin naisten vaikutusmahdollisuuksia lisääviin toimiin;
  - lujitetaan keskeisten sidosryhmien, kansalaisjärjestöjen sekä naisjärjestöjen ja -verkostojen institutionaalisia ja toiminnallisia valmiuksia, jotka liittyvät niiden pyrkiänsä edistää sukupuolten tasa-arvoa sekä taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutusmahdollisuuksia, pohjoinen–etelä- ja etelä–etelä-verkottuminen ja kampanjointi mukaan luettuina;

- sisällytetään sukupuolinäkökulma seurantaan ja tilastointivalmiuksien kehittämiseen tukemalla sukupuolen mukaan eriteltyjen tietojen levittämistä ja indikaattoreiden kehittämistä unohtamatta sukupuolten tasa-arvoa koskevia tietoja ja indikaattoreita;
- vähennetään aikuisten lukutaidottomuutta ja painotetaan erityisesti naisten lukutaitoa;
- toteutetaan naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisia toimia.

d) Inhimillisen ja sosiaalisen kehityksen muita näkökohtia

i) Kulttuuri:

- edistetään kulttuurienvälistä vuoropuhelua, kulttuurista monimuotoisuutta ja kaikkien kulttuurien yhtäläistä arvostusta;
- edistetään kansainvälistä yhteistyötä, jotta kasvatetaan kulttuuriteollisuuden osuutta kehitysmaiden talouskasvussa sen sisältämän köyhyyttä torjuvan potentiaalin hyödyntämiseksi täysimääräisesti, markkinoille pääsyä sekä teollis- ja tekijänoikeuksia koskevien kysymysten huomioon ottaminen mukaan lukien;
- edistetään alkuperäiskansojen ja vähemmistöjen sosiaalisten, kulttuuristen ja henkisten arvojen kunnioittamista, jotta voidaan edistää yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta monikansallisissa yhteiskunnissa niiden yleismaailmallisten ihmisoikeuksien mukaisesti, joihin kaikilla, myös alkuperäiskansoilla ja vähemmistöillä, on oikeus;
- tuetaan kulttuuria kehityksen ja kasvun kannalta lupaavana talouden sektorina.

ii) Työllisyys ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus:

- edistetään kokonaisvaltaista taloudellista ja yhteiskunnallista lähestymistapaa, mukaan lukien tuottavan työn, ihmisarvoisen työn, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, inhimillisten voimavarojen kehittämisen, samanarvoisuuden, sosiaaliturvan ja työllisyyskysymysten kartoittamisen edistäminen sekä epävirallisen sektorin työpaikkojen laadun ja ammattijärjestöjen vaikutusvallan lisääminen asiaa koskevissa ILO:n yleissopimuksissa ja yhteisön näillä aloilla tekemissä kansainvälisissä sitoumuksissa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti;
- edistetään ”ihmisarvoista työtä kaikille” -toimintaohjelmaa yleismaailmallisena tavoitteena, mukaan lukien maailmanlaajuiset ja muut usean maan aloitteet kansainvälisesti hyväksytyjen ILO:n työelämän perusnormien täytäntöönpanemiseksi, arviot kaupan vaikutuksesta ihmisarvoiseen työhön, pitkäaikaiset ja

tarkoituksenmukaiset mekanismit oikeudenmukaisen rahoituksen varmistamiseksi sekä sosiaaliturvajärjestelmien tehokas toiminta ja niiden soveltamisalan laajentaminen;

- tuetaan aloitteita, jotka edistävät työolojen kohentamista ja sopeutumista kaupan vapautumiseen, mukaan lukien työllisyysulottuvuuden sisällyttäminen kehitysyhteistyöpolitiikkoihin eurooppalaisten sosiaalisten arvojen leviämisen edistämiseksi;
- edistetään globalisaation myönteistä sosiaalista ulottuvuutta ja Euroopan unionin kokemusten jakamista.

iii) Nuoriso ja lapset:

- torjutaan kaikkinaista lapsityövoiman käyttöä, lapsikauppaa ja lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ja edistetään politiikkaa, jossa otetaan huomioon nuorten ja lasten erityinen haavoittuvuus ja potentiaali, heidän oikeuksiensa ja etujensa suojeleminen, koulutus, terveys ja elinolot alkaen osallistumisesta ja voimavaraistumisesta;
- saatetaan kehitysmaat vastaanottavemmiksi nuoriso- ja lapsiasioiden ja parannetaan nuorisoa ja lapsia hyödyttävien politiikkojen laatimista koskevia valmiuksia;
- edistetään nuoriin ja lapsiin vaikuttaviin erityisiin ongelmiin ja haasteisiin liittyviä konkreettisia strategioita ja toimia ottaen heidän etunsa huomioon kaikissa asiaankuuluvissa toimissa. Olisi huolehdittava lasten ja nuorten osallistumisesta;
- käytetään hyväksi yhteisön asemaa julkisen kehitysavun suurimpana antajana kansainvälisten järjestöjen joukossa siten, että kehoitetaan monenvälisiä avunantajia painostamaan politiikan laatijoita poistamaan lapsityön pahimmat muodot, kuten vaarallisen työn, jotta edistetään lapsityövoiman käytön, lapsikaupan ja lapsiin kohdistuvan väkivallan kaikkien muotojen tehokasta torjuntaa sekä lasten ja nuorten roolia kehityksen toimijoina.

13 artikla

Ympäristö ja luonnonvarojen kestävä hoito, energia mukaan lukien

1. Ympäristöä ja luonnonvarojen kestävää hoitoa, vesivarat ja energia mukaan lukien, koskevan aihekohtaisen ohjelman tavoitteena on sisällyttää ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset yhteisön kehityspolitiikkaan ja muihin ulkosiisiin politiikkoihin sekä auttaa edistämään yhteisön ympäristö- ja energiapolitiikkaa yhteisön ulkopuolella yhteisön ja sen kumppanimaiden- ja alueiden yhteisen edun mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun tavoitteen saavuttamiseksi ja 11 artiklan mukaisesti ohjelma sisältää seuraavat toiminta-alat:

a) avustetaan kehitysmaita ympäristön kestävyyttä koskevan vuosituhanen kehitystavoitteen saavuttamiseksi kehittämällä ympäristöasioiden huomioonottamisen edellyttämiä valmiuksia kehitysmaissa, tuetaan kansalaisyhteiskunnan toimijoita, paikallisia viranomaisia ja keskustelufoorumeja, ympäristöasioiden seurantaa ja arviointia, kehitetään innovatiivisia lähestymistapoja ja kummitoimintaa kokemusten jakamiseksi ja yhteistyön lujittamiseksi kyseisillä aloilla keskeisten maiden kanssa;

b) edistetään yhteisön aloitteiden ja kansainvälisesti ja alueellisesti sovittujen ja/tai luonteeltaan rajatylittävien sitoumusten täytäntöönpanoa tukemalla kestävää kehitystä ja muun muassa toimia, jotka koskevat nykyisiä ja tulevia ilmastonmuutoskysymyksiä, biologista monimuotoisuutta, aavikoitumista, metsiä, maaperän huonontumista, kalastusta ja meren luonnonvaroja, yhteensopivuutta (tuotteiden ja tuotantoprosesseja koskevien) ympäristöstandardien kanssa, pilaantumisen torjuntaa, kestävää tuotantoa ja kulutusta sekä ympäristöstä johtuvaa muuttoliikettä. Tähän sisältyvät myös toimet hyvän metsänhallinnon edistämiseksi ja laittoman puunkorjuun torjumiseksi, etenkin FLEGT-in avulla, sekä metsien suojelemista ja kestävää hoitoa koskevat innovatiiviset toimet, joihin paikallisyhteisöt ja metsistä riippuvaiset kansat osallistuvat aktiivisesti.

Aihekohtaisessa ohjelmassa pyritään veden osalta luomaan puitteet vesivarojen pitkän aikavälin suojelulle ja edistämään kestävää vedenkäyttöä tukemalla politiikkojen yhteensovittamista.

c) otetaan ympäristötavoitteet paremmin huomioon tukemalla menetelmien kehittämistä, tehostamalla ympäristöalan asiantuntemuksen käyttöä politiikkojen laadinnassa, integroinnissa ja yhteisön innovatiivisissa toimissa ja edistämällä johdonmukaisuutta;

d) lujitetaan ympäristöhallintoa ja tuetaan kansainvälisen politiikan kehittämistä pyrkimällä johdonmukaistamaan kestävä kehityksen kansainvälisen hallinnon ympäristöpilaria ja muita pilareita ja avustamalla alueellista ja kansainvälistä ympäristövalvontaa ja -arviointia, tarjotaan lisätukea monenvälisen ympäristösopimusten sihteeristöille, edistetään monenvälisen ympäristösopimusten tehokasta noudattamista ja täytäntöönpanotoimenpiteitä myös valmiuksia vahvistamalla, tuetaan kansainvälisiä järjestöjä ja prosesseja sekä kansalaisyhteiskuntaa ja poliittisia mietintäryhmiä sekä tehostetaan kansainvälisiä neuvotteluja;

e) tuetaan kestäviä energiavaihtoehtoja kumppanimaissa ja -alueilla ottamalla kestävä energiahuolto huomioon kehityssuunnitelmissa ja strategioissa, kehitetään institutionaalista tukea ja teknistä apua, perustetaan sellainen lainsäädännöllinen ja poliittinen kehys, joka houkuttelee uusiutuvan energian alalle uutta liiketoimintaa ja uusia sijoittajia, vahvistetaan energian roolia köyhien tulonhankintakeinona, edistetään innovatiivisia rahoitusratkaisuja, edistetään alueellista yhteistyötä hallitusten, valtioista riippumattomien järjestöjen ja yksityisen sektorin välillä edellä mainituilla aloilla. Yhteisön strategisilla toimilla kannustetaan erityisesti uusiutuvien energialähteiden käyttöä, energiatehokkuuden parantamista, asiaankuuluvan energia-alan sääntelykehysten kehittämistä kyseisissä maissa ja alueilla sekä erityisen haitallisten energialähteiden korvaamista vähemmän haitallisilla.

14 artikla

Valtioista riippumattomien toimijoiden ja paikallisviranomaisten rooli kehityksessä

1. Valtioista riippumattomien toimijoiden ja paikallisviranomaisten roolia kehityksessä käsittelevän aihekohtaisen ohjelman tavoitteena on yhteisrahoittaa yhteisöstä ja kumppanimaista peräisin olevien kansalaisyhteiskuntaa edustavien järjestöjen ja paikallisviranomaisten kehityksen alalla tekemiä ja/tai toteuttamia aloitteita. Vähintään 85 prosenttia tälle aihekohtaiselle ohjelmalle varatusta rahoituksesta myönnetään valtioista riippumattomille toimijoille. Ohjelma pannaan täytäntöön johdonmukaisesti tämän asetuksen tavoitteen kanssa ja sillä vahvistetaan valtioista riippumattomien toimijoiden ja paikallisviranomaisten valmiuksia poliittiseen päätöksentekoon, jotta

a) edistetään osallistavaa ja vaikutusmahdollisuuksia tarjoavaa yhteiskuntaa, jolloin tavoitteena on

i) hyödyttää väestönosia, jotka ovat peruspalvelujen ja -resurssien ulottumattomissa ja syrjässä päätöksentekoprosesseista,

ii) vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa edustavien järjestöjen ja paikallisviranomaisten valmiuksia kumppanimaissa, jotta niiden osallistuminen köyhyyden poistamiseen tarkoitettujen ja kestävä kehityksen strategioiden laadintaan ja täytäntöönpanoon helpottuisi, ja

iii) edistää valtiollisten ja valtiosta riippumattomien toimijoiden välistä vuorovaikutusta eri tilanteissa sekä tukea paikallisviranomaisten merkittävämpää asemaa hajauttamisessa;

b) lisätään Euroopan kansalaisten tietoisuutta kehityskysymyksistä ja haetaan yhteisön ja liittyvien maiden kansalaisten aktiivista tukea köyhyyden vähentämisen ja kestävä kehityksen strategioille kumppanimaisissa, oikeudenmukaisemmille suhteille teollisuus- ja kehitysmaiden välillä ja vahvistetaan kansalaisyhteiskunnan ja paikallisviranomaisten roolia näissä tarkoituksissa;

c) tehostetaan yhteistyötä ja synergiaa sekä helpotetaan rakenteellista vuoropuhelua kansalaisyhteiskunnan verkostojen ja paikallisviranomaisten yhteenliittymien välillä, niiden organisaatioiden sisällä ja yhteisön toimielinten kanssa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja 11 artiklan mukaisesti ohjelma sisältää seuraavat toiminta-alat:

a) kehitysmaissa ja -alueilla toteutettavat toimet, joilla

i) vahvistetaan kaikkien toimijoiden, erityisesti syrjäytyneiden ja muita heikommassa asemassa olevien ryhmien osallistavaa kehitystä ja prosesseja;

ii) tuetaan asianomaisten toimijoiden valmiuksien kehittämistä maa-, alue- tai paikallistasolla,

iii) edistetään molemminpuolista ymmärtämystä;

iv) helpotetaan kansalaisten aktiivista osallistumista kehitysprosesseihin ja parannetaan heidän toimintavalmiuttaan;

b) lisätään yleistä kehitysasioiden tuntemusta ja edistetään niihin liittyvää koulutusta yhteisössä ja liittyvissä maissa, jotta vakiinnutetaan kehityspolitiikan asema eurooppalaisissa yhteiskunnissa, haetaan yhteisön ja liittyvien maiden kansalaisten suurempaa tukea toimille köyhyyden torjumiseksi ja oikeudenmukaisemmille suhteille teollisuus- ja kehitysmaiden välillä, lisätään kehitysmaihin ja niiden kansoihin liittyvien kysymysten ja ongelmien tuntemusta yhteisössä sekä edistetään globalisaation sosiaalista ulottuvuutta;

c) yhteensovittaminen ja viestintä kansalaisyhteiskunnan toimijoiden ja paikallisviranomaisten verkostojen välillä, niiden organisaatioiden sisällä sekä erityyppisten, eurooppalaiseen ja maailmanlaajuiseen julkiseen kehityskeskusteluun aktiivisesti osallistuvien sidosryhmien välillä;

3. Kumppanimaiden paikallisviranomaisille annettava tuki toteutetaan yleensä maakohtaisten strategia-asiakirjojen puitteissa paitsi, jos ne eivät tarjoa asianmukaista tukea etenkin silloin, kun on kyse hankalasta kumppanuudesta, epävakasta valtiosta tai konfliktinjälkeisestä tilasta.

Paikallisviranomaisille ja niiden yhteenliittymille annettavassa tuessa otetaan huomioon niiden valmiudet osallistua yhteisön yhteisrahoituksen laskemiseen.

15 artikla

Ruokaturva

1. Ruokaturvaa koskevan aihekohtaisen ohjelman tavoitteena on parantaa köyhimpien ja kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ruokaturvaa sekä edistää köyhyyttä ja nälkää koskevan vuosituhannen kehitystavoitteen saavuttamista toimin, joilla varmistetaan yhteisön toimien yleinen johdonmukaisuus, täydentävyys ja jatkuvuus siirryttäessä hätäavusta kehitykseen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja 11 artiklan mukaisesti ohjelma sisältää seuraavat toiminta-alat:

a) edistetään kansainvälisten julkishyödykkeiden toimittamista ja erityisesti köyhien asemaa parantavaa ja kysynnän ohjaamaa tutkimusta ja teknistä innovointia sekä valmiuksien kehittämistä, tieteen ja teknologian alan pohjoisen- etelä- ja etelä-etelä-verkottumista ja kummitoimintaa;

b) tuetaan maailman- ja mantereenlaajuisia sekä alueellisia ohjelmia, joilla erityisesti

i) tuetaan ruokaturvatiedotusta ja ennakkoarvitusjärjestelmiä,

ii) tuetaan maatalouden kaltaisten erityisalojen ruokaturvaa, mukaan lukien alueellisten maatalouspolitiikkojen laatiminen ja maan saanti, maatalouskauppa ja luonnonvarojen hoito,

iii) edistetään, lujitetaan ja täydennetään kansallisia ruokaturva- ja köyhyydenvähentämistrategioita lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, ja

iv) tuetaan politiikan asiantuntijoiden ja valtioista riippumattomien toimijoiden verkottumista maailmanlaajuisen ruokaturvaohjelman kehittämiseksi;

c) puhutaan maailmanlaajuisen ruokaturvaohjelman puolesta ja viedään sitä eteenpäin Yhteisö ottaa edelleen esiin keskeiset ruokaturva-asiat kansainvälisessä keskustelussa sekä edistää politiikan ja avun toimittamismuotojen yhdenmukaistamista ja yhdensuuntaistamistyötä kehityskumppanien ja avunantajien kanssa. Erityisesti olisi vahvistettava kansalaisyhteiskunnan roolia ruokaturvakysymyksissä;

- d) kiinnitetään huomiota ruokaturvaan poikkeuksellisissa siirtymäoloissa ja epävakaisissa valtioissa, millä on keskeinen asema hätäavun, kunnostustoimien ja kehityksen yhteen niveltämisessä. Aihekohtaisesta ohjelmasta tuetaan
- i) toimia ruokaturvan kannalta välttämättömien tuotanto- ja sosiaalivarojen suojaamiseen, säilyttämiseen ja elvyttämiseen taloudellisen yhdentymisen ja pitkän aikavälin kunnostustoimien mahdollistamiseksi, ja
- ii) kriisien ennaltaehkäisyä ja hallintaa sokkialttiuden käsittelemiseksi ja ihmisten reagointivalmiuden vahvistamiseksi;
- e) kehitetään innovatiivisia politiikkoja, strategioita ja lähestymistapoja ruokaturvan alalla ja lisätään mahdollisuuksia innovaatioiden uusintamiseen ja niiden levittämiseen etelä-etelä-akselilla. Tukitoimiin voivat kuulua maatalous, mukaan lukien maauudistus ja maapolitiikka, luonnonvarojen kestävä hoito ja saatavuus, maaseudun kehittämiseen tai paikalliskehitykseen liittyvä ruokaturva, infrastruktuurit mukaan lukien, ravinto, väestörakenne ja työvoima, muuttoliike, terveys ja koulutus. Huolehditaan johdonmukaisuudesta ja täydentävyydestä muihin yhteisön näillä aloilla toteuttamiin ohjelmiin nähden.

16 artikla

Muuttoliike ja turvapaikka

1. Kolmansien maiden kanssa muuttoliike- ja turvapaikka-aloilla tehtävää yhteistyötä koskevan aihekohtaisen ohjelman tavoitteena on tukea näitä maita niiden pyrkiessä hallinnoimaan paremmin erilaisia muuttovirtoja. Aihekohtaisen ohjelman aiheena on pääasiassa yhteisöön suuntautuva muutto mutta siinä otetaan myös huomioon asiaan liittyvät etelä/etelä-muuttovirrat.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun tavoitteen saavuttamiseksi ja 11 artiklan mukaisesti ohjelma sisältää seuraavat toiminta-alat:

- a) vahvistetaan muuttoliikkeen ja kehityksen välistä vuorovaikutusta erityisesti rohkaisemalla maasta muuttaneita osallistumaan lähtömaansa kehittämiseen ja lisäämällä heidän paluunsa arvoa; vähennetään aivovuotoa ja edistetään ammattitaitoisten siirtolaisten kiertoa; helpotetaan siirtolaisten varojen siirtoa lähtömaahan; tuetaan siirtolaisten vapaaehtoista paluuta ja heidän kotouttamistaan ja parannetaan muuttoliikkeen hallinnointivalmiuksia; tuetaan maiden pyrkimyksiä valmiuksiensa kehittämiseen niiden avustamiseksi kehitystä hyödyttävien maahanmuuttopolitiikkojen laadinnassa ja muuttovirtojen yhteisessä hallinnassa;
- b) edistetään hallittua työvoiman maahanmuuttoa tiedottamalla laillisesta maahanmuutosta sekä yhteisön jäsenvaltioiden alueelle saapumisen ja siellä oleskelun edellytyksistä; tiedote-

taan työvoiman maahanmuuton mahdollisuuksista ja jäsenvaltioiden siihen liittyvistä tarpeista sekä maahanmuutosta kiinnostuneiden kolmansien maiden kansalaisten pätevyysvaatimuksista; tuetaan laillista muuttamista suunnitteleville henkilöille annettavaa muuttoa edeltävää koulutusta; ja rohkaistaan kolmansia maita määrittelemään ja panemaan täytäntöön siirtotyöläisiä koskeva sääntelykehys;

- c) torjutaan laitonta maahanmuuttoa ja helpotetaan laittomien maahanmuuttajien takaisinottoa, myös kolmansien maiden kesken, ja torjutaan erityisesti ihmisten salakuljetusta ja ihmiskauppaa, pyritään estämään laitonta maahanmuuttoa ja tiedotetaan siihen liittyvistä riskeistä; parannetaan rajavalvonta-, viisumi- ja passihallinnon valmiuksia, mukaan lukien asiakirjojen turvallisuus ja biometristen tietojen käyttöönotto ja asiakirjaväärennösten havaitseminen; pannaan tehokkaasti täytäntöön yhteisön kanssa tehdyistä takaisinottosopimuksista ja kansainvälisistä sopimuksista johtuvat velvoitteet; ja autetaan kolmansia maita laittoman maahanmuuton hallinnassa ja niiden politiikkojen yhteensovittamisessa;
- d) suojellaan siirtolaisia, myös kaikkein heikoimmassa asemassa olevia kuten naisia ja lapsia hyväksikäytöltä ja syrjäytymiseltä toimenpitein, joihin voi sisältyä laillista maahanmuuttoa koskevan kolmansien maiden lainsäädännön kehittäminen; tuetaan maahanmuuttajien kotouttamista ja syrjimätöntä kohtelua sekä toimenpiteitä heidän suojaamiseksi rasismita ja muukalaisvihalta; ehkäistään ennalta ja torjutaan ihmisten salakuljetusta ja ihmiskauppaa ja missä tahansa muodossa ilmenevää orjuutta;

- e) edistetään turvapaikka-asioita ja kansainvälistä suojelua, myös alueellisin suojeluohjelmin erityisesti vahvistamalla instituutionaalaisia valmiuksia; tuetaan turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten rekisteröintiä; painotetaan pakolaisten suojeluun liittyviä kansainvälisiä normeja ja välineitä; tuetaan vastaanotto-olojen parantamista ja vastaanottajamaahan kotouttamista ja kestäviin ratkaisuihin pyrkimistä.

17 artikla

Sokeripöytäkirjan AKT-maat

1. Yhteisön sokerialan uudistuksen aiheuttamien vaikutusten kohteeksi joutuviin sokeripöytäkirjan AKT-maihin, jotka on lueteltu liitteessä III, sovelletaan liitännäistoimenpiteitä koskevaa ohjelmaa. Yhteisön näille maille antamalla avulla pyritään tukemaan niiden sopeutumista sokerimarkkinoilla vallitsevaan uuteen tilanteeseen, joka aiheutuu sokerin yhteisen markkinajärjestelyn uudistuksesta. Yhteisön avussa otetaan huomioon näiden maiden sopeutumisstrategiat, ja erityistä huomiota kiinnitetään seuraaviin yhteistyöaloihin:

- a) parannetaan kestäväällä tavalla sokeri- ja sokeriruokoalan kilpailukykyä ja otetaan tällöin huomioon tuotantoketjun eri osapuolten tilanne;
- b) edistetään sokerista riippuvaisten alueiden elinkeinoelämän monipuolistamista;
- c) käsitellään sopeutumisprosessin synnyttämiä laajempia vaikutuksia, joita voivat liittyä esimerkiksi työllisyyteen, sosiaalipalveluihin, maankäyttöön, ympäristön entistämiseen, energia-alaan, tutkimukseen, innovaatioon ja makrotaloudelliseen vakauteen.

2. Komissio vahvistaa liitteessä IV esitetyn määrän puitteissa kullekin sokeripöytäkirjan maalle edellä 1 kohdassa tarkoitettujen toimien rahoitukseen käytettävissä olevan enimmäismäärän kunkin maan tarpeiden perusteella ottaen erityisesti huomioon sokerialan uudistuksen vaikutukset asianomaiseen maahan ja sokerialan kansantaloudellisen merkityksen. Määrärahojen jakoperusteena käytetään markkinointivuotta 2004 edeltäviä tietoja.

Komissio antaa lisäohjeet kokonaismäärärahan jakamisesta avunsaajien kesken 35 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

III OSASTO

OHJELMOINTI JA VAROJEN JAKAMINEN

18 artikla

Ohjelmoinnin ja varojen jakamisen yleiset puitteet

1. Maantieteellisten ohjelmien osalta komissio laatii strategia-asiakirjat ja monivuotiset tavoiteohjelmat kutakin kumppanimaata ja -aluetta varten 19 artiklan mukaisesti ja hyväksyy kullekin kumppanimaalle ja -alueelle vuotuisia toimintaohjelmia 22 artiklan mukaisesti.

Aihekohtaisia ohjelmia varten komissio laatii 20 artiklan mukaisesti aihekohtaiset strategia-asiakirjat ja hyväksyy toimintaohjelmia 22 artiklan mukaisesti.

Poikkeuksellisissa olosuhteissa yhteisön tuki voi olla myös strategia-asiakirjoissa ja monivuotisissa tavoiteohjelmissa suunnitelmattomia erityistoimenpiteitä 23 artiklan mukaisesti.

2. Komissio määrittelee kunkin maantieteellisen ohjelman puitteissa monivuotiset tavoiteohjelmat käyttäen vakioituja, puolueettomia ja avoimia perusteita, jotka perustuvat kyseisen kumppanimaan ja -alueen tarpeisiin ja sen saavuttamiin tulok-

siin ja ottamalla huomioon niiden maiden tai alueiden erityisvaikeudet, joissa vallitsee kriisi- tai konfliktitilanne tai jotka ovat katastrofialttiita, samoin kuin eri ohjelmien ominaispiirteet.

Tarpeisiin perustuviin perusteisiin kuuluvat väestö, asukasta kohden laskettu tulo, köyhyyden laajuus, tulojen jakautuminen ja yhteiskunnallinen kehitystaso. Saavutettuihin tuloksiin perustuvia perusteita ovat poliittinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen edistyminen, edistyminen hyvässä hallintotavassa ja tuen tehokas käyttö, sekä erityisesti tapa, jolla maa käyttää niukkoja varoja kehitystyöhön omista varoistaan aloittaen.

3. Komissio voi ottaa mukaan erillisen määrärahan Euroopan unionin syrjäisimpien alueiden ja naapureina sijaitsevien kumppanimaiden ja -alueiden yhteistyön lujittamista varten.

19 artikla

Maantieteelliset strategia-asiakirjat ja monivuotiset tavoiteohjelmat

1. Strategia-asiakirjojen laatimiseen ja täytäntöönpanoon sovelletaan avun tuloksellisuutta koskevia periaatteita: kansallinen omistajuus, kumppanuus, yhteensovittaminen, yhdenmukaistaminen, vastaanottajamaan tai alueellisiin järjestelmiin mukautuminen ja tuloshakuisuus 3 artiklan 5–8 kohdassa säädetyn mukaisesti.

2. Strategia-asiakirjat laaditaan enintään tämän asetuksen voimassaoloajaksi, ja niiden tarkoituksena on tarjota johdonmukaiset puitteet yhteisön ja asianomaisen kumppanimaan tai -alueen keskinäiselle yhteistyölle tämän asetuksen yleisen tarkoituksen ja soveltamisalan, tavoitteiden, periaatteiden sekä politiikkoja koskevien ohjeiden ja tämän asetuksen liitteen IV mukaisesti. Monivuotiset ohjelmat perustuvat strategia-asiakirjoihin.

Strategia-asiakirjoja tarkistetaan kauden puolivälissä tai tarvittaessa sekä soveltaen kumppanimaiden ja -alueiden kanssa tehdyissä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksissa määriteltyjä periaatteita ja menetelmiä.

3. Strategia-asiakirjat laaditaan periaatteessa kumppanimaan tai -alueen kanssa käydyn vuoropuhelun perusteella, johon osallistuvat kansalaisyhteiskunta ja alueelliset ja paikalliset viranomaiset, jotta voidaan varmistua kyseisen maan tai alueen riittävästä omistajuudesta ja edistää kansallisille kehitysstrategioille ja etenkin köyhyyden vähentämiseen tähtäville strategioille annettavaa tukea.

4. Kullekin kumppanimaalle ja -alueelle laaditaan strategia-asiakirjoihin perustuvia monivuotisia tavoiteohjelmia. Niistä sovitaan mahdollisuuksien mukaan kyseisen kumppanimaan tai -alueen kanssa.

Monivuotisissa tavoiteohjelmissa yksilöidään yhteisön rahoitusta saavat ensisijaiset alat, yksittäiset tavoitteet, odotetut tulokset ja tulosindikaattorit.

Niissä esitetään myös alustava määrärahojen kokonaismäärä ja niiden jako ensisijaisille aloille tarvittaessa vähimmäis- ja enimmäismääräisinä. Määrärahojen on oltava johdonmukaisia liitteessä IV olevien alustavien määrärahojen kanssa.

Näitä monivuotisia ohjelmia mukautetaan ottamalla tarvittaessa huomioon strategia-asiakirjojen puolivälitarkistus tai muu tarkistus.

Monivuotisia ja alustavia määrärahoja voidaan tarkistaa ylös- tai alaspäin varsinkin, jos on kyse erityistarpeista esimerkiksi kriisin jälkitilanteessa tai poikkeuksellisista taikka riittämättömistä tuloksista.

5. Maa- tai aluekohtaista yhteistyöstrategiaa voidaan esimerkiksi kriisitilanteessa, konfliktin jälkitilanteessa tai olosuhteissa, joissa demokratia, oikeusvaltioperiaate, ihmisoikeudet tai perusvapaudet ovat uhattuina, tarkistaa erityistä kiireellistä menettelyä noudattaen. Tarkistus voi johtaa maata tai aluetta koskevaan strategiaan, jolla pyritään edistämään siirtymistä pitkän aikavälin yhteistyöhön ja kehitykseen.

6. Edellä olevan 2 artiklan 6 kohdan mukaisesti strategialla varmistetaan johdonmukaisuus tämän asetuksen nojalla toteutettavien toimenpiteiden ja yhteisön muiden välineiden, etenkin asetuksen (EY) N:o 1717/2006 ja asetuksen (EY) N:o 1257/96 nojalla rahoitettavien toimenpiteiden välillä ja vältetään päällekkäisyydet niiden kanssa. Kun kumppanimaat tai niiden ryhmät ovat kriisitilanteessa tai kriisin jälkitilanteessa tai tällaisen vaikutuspiirissä, monivuotisissa tavoiteohjelmissa korostetaan erityisesti hätäavun, kunnostustoimien ja kehityksen yhteensovittamisen parantamista sen varmistamiseksi, että hätätilanteesta siirrytään kehitysvaiheeseen, sekä säännöllisesti luonnononnettomuuksille alttiiden maiden ja alueiden osalta katastrofivalmiutta ja katastrofien ehkäisyä sekä tällaisten onnettomuuksien seurausten hoitoa.

7. Alueellisen yhteistyön edistämiseksi komissio voi hyväksyessään 22 artiklassa tarkoitettuja vuotuisia toimintaohjelmia tai päättäessään 23 artiklassa tarkoitetuista erityistoimenpiteistä tämän luvun mukaisten yhteistyötoimenpiteiden osalta päättää, että liitteessä V lueteltujen maiden kanssa toteutettavat, luonteeltaan alueelliset tai lähialueelliset hankkeet tai ohjelmat ovat 2 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti tukikel-

poisia. Tämä mahdollisuus voidaan ottaa huomioon tässä artiklassa ja 20 artiklassa tarkoitetuissa strategia-asiakirjoissa ja monivuotisissa tavoiteohjelmissa.

8. Komissio ja jäsenvaltiot kuulevat toisiaan sekä muita avunantajia ja kehitysalan toimijoita, kansalaisyhteiskunnan edustajat ja alueelliset ja paikalliset viranomaiset mukaan luetuina, ohjelmasuunnittelun alkuvaiheessa edistääkseen yhteistyötoimiensa keskinäistä täydentävyyttä.

20 artikla

Aihekohtaisia ohjelmia koskevat strategia-asiakirjat

1. Aihekohtaiset strategia-asiakirjat laaditaan enintään tämän asetuksen voimassaoloajaksi. Niissä esitellään asianomaista aihetta koskeva yhteisön strategia, yhteisön ensisijaiset tavoitteet, alan kansainvälinen tilanne ja tärkeimpien kumppaneiden toimet. Niiden on oltava tämän asetuksen yleisen tarkoituksen ja soveltamisalan, tavoitteiden, periaatteiden sekä politiikkoja koskevien ohjeiden ja tämän asetuksen liitteen IV mukaisia.

Aihekohtaisissa strategia-asiakirjoissa yksilöidään yhteisön rahoitusta saavat ensisijaiset alat, erityiset tavoitteet, odotetut tulokset ja tulosindikaattorit.

Niissä esitetään myös alustava määrärahojen kokonaismäärä ja jako ensisijaisille aloille tarvittaessa vähimmäis- ja enimmäismääräisinä.

Aihekohtaisia strategia-asiakirjoja tarkistetaan kauden puolivälissä tai tarvittaessa.

2. Komissio ja jäsenvaltiot kuulevat vastavuoroisesti toisiaan sekä muita avunantajia ja kehitysalan toimijoita, kansalaisyhteiskunnan ja paikallisviranomaisten edustajat mukaan luetuina, ohjelmasuunnittelun alkuvaiheessa edistääkseen yhteistyötoimiensa keskinäistä täydentävyyttä.

3. Maailmanlaajuisiin aloitteisiin osallistumista varten määritellään voimavarat ja toimien tärkeysjärjestys.

21 artikla

Strategia-asiakirjojen ja monivuotisten tavoiteohjelmien hyväksyminen

Komissio hyväksyy 19 ja 20 artiklassa tarkoitettuja strategia-asiakirjat ja monivuotiset tavoiteohjelmat sekä niiden 19 artiklan 2 kohdassa sekä 20 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitettuja tarkistukset samoin kuin 17 artiklassa tarkoitettuja liitännäistoimenpiteitä 35 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

IV OSASTO

TÄYTÄNTÖÖNPANO

22 artikla

Vuotuisten toimintaohjelmien hyväksyminen

1. Komissio hyväksyy vuosittain 19 ja 20 artiklassa tarkoitettuihin strategia-asiakirjoihin ja monivuotisiin tavoiteohjelmiin pohjautuvat toimintaohjelmat.

Komissio voi poikkeuksellisesti etenkin silloin, jos toimintaohjelmaa ei ole vielä hyväksytty, hyväksyä 19 ja 20 artiklassa tarkoitettujen strategia-asiakirjojen ja monivuotisten tavoiteohjelmien perusteella vuotuisen toimintaohjelmaan kuulumattomia toimenpiteitä samojen sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti kuin toimintaohjelmien osalta on säädetty.

2. Vuotuisissa toimintaohjelmissa määritellään tavoitteet, toimialat, odotetut tulokset, hallinnointimenettelyt sekä suunnitellun rahoituksen kokonaismäärä. Niihin sisältyy kuvaus rahoitettavista toimista, maininta kullekin toimelle osoitetun rahoituksen määrästä sekä toimenpiteiden täytäntöönpanon alustava aikataulu. Tavoitteiden on oltava mitattavissa ja niillä on oltava aikataulusidonnaiset vertailuarvot.

3. Komissio hyväksyy vuotuiset toimintaohjelmat 35 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

4. Hanketasolla suoritetaan asiaankuuluvaa ympäristötutkimusta, johon kuuluu ympäristön kannalta herkkien hankkeiden, etenkin uusien suurten infrastruktuurihankkeiden ympäristövaiikutusten arviointi (YVA). Tarvittaessa alakohtaisten ohjelmien täytäntöönpanossa käytetään strategista ympäristöarviointia (SYA). Asianosaisten sidosryhmien osallistuminen ympäristöarviointeihin ja tulosten julkinen saatavuus on varmistettava.

23 artikla

Strategia-asiakirjoihin ja monivuotisiin tavoiteohjelmiin kuulumattomista erityistoimenpiteistä päättäminen

1. Luonnonmullistusten tai yhteiskunnallisten konfliktien tai kriisien aiheuttamien ennakoimattomien ja asianmukaisesti perusteltujen tarpeiden tai tilanteiden osalta, joita ei voida rahoittaa asetuksen (EY) N:o 1717/2006 tai asetuksen (EY) N:o 1257/96 nojalla, komissio päättää strategia-asiakirjoihin ja monivuotisiin tavoiteohjelmiin kuulumattomista erityistoimenpiteistä, jäljempänä ”erityistoimenpiteet”.

Erityistoimenpiteillä voidaan myös rahoittaa toimia, jotka helpottavat siirtymistä hätäavusta pitkän aikavälin kehitystoimiin, mukaan luettuina toimet, joilla pyritään valmistamaan väestöä paremmin toistuviin kriiseihin.

2. Erityistoimenpiteille määritellään tavoitteet, toimialat, odotetut tulokset, hallinnointimenettelyt sekä aiotun rahoituksen kokonaismäärä. Niihin sisältyy kuvaus rahoitettavista toimista, maininta kullekin toimenpiteelle osoitetun rahoituksen määrästä sekä toimenpiteiden täytäntöönpanon alustava aikataulu. Niissä määritellään, minkälaisia tulosindikaattoreita seurataan erityistoimenpiteitä täytäntöönpanneissa.

3. Jos tällaisten toimenpiteiden kustannukset ylittävät 10 miljoonaa euroa, komissio päättää niistä 35 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua hallintomenettelyä noudattaen. Jos erityistoimenpiteiden kustannukset ovat alle 10 miljoonaa euroa, komissio toimittaa erityistoimenpiteitä koskevat päätökset jäsenvaltioiden ja Euroopan parlamentin tiedoksi kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä.

4. Erityistoimenpiteitä koskevat muutokset kuten tekniset mukautukset, täytäntöönpanoajan pidentäminen, määrärahojen uudelleenjakaminen alustavan kokonaismäärän puitteissa, kokonaismäärärahan kasvattaminen tai pienentäminen alle 20 prosentilla alustavasta kokonaismäärästä voidaan toteuttaa noudattamatta 35 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä, mikäli kyseiset muutokset eivät vaikuta alkuperäisiin tavoitteisiin sellaisina, kuin ne on vahvistettu komission tekemässä päätöksessä. Kaikista teknisistä mukautuksista on ilmoitettava kuukauden kuluessa Euroopan parlamentille ja jäsenvaltioille.

24 artikla

Tukikelpoisuus

1. Rahoitusta voivat tämän asetuksen nojalla 22 artiklassa tarkoitettuja vuotuisten toimintaohjelmien tai 23 artiklassa tarkoitettujen erityistoimenpiteiden toteuttamiseen saada, tämän kuitenkin rajoittamatta 31 artiklan soveltamista, etenkin seuraavat:

- a) kumppanimaat ja -alueet sekä niiden toimielimet;
- b) kumppanimaiden hajautetut yksiköt kuten kunnat, maakunnat, departementit ja alueet;
- c) kumppanimaan tai -alueen sekä yhteisön perustamat yhteiselimet;
- d) kansainväliset järjestöt, mukaan luettuina alueelliset järjestöt, YK:n järjestelmään kuuluvat järjestöt, yksiköt tai erityisohjelmat, kansainväliset ja alueelliset rahoituslaitokset ja kehityspankit edistäänsään tämän asetuksen tavoitteita;
- e) yhteisön toimielimet ja elimet, mutta ainoastaan toteutettaessa 26 artiklassa tarkoitettuja tukitoimenpiteitä;
- f) Euroopan unionin virastot;

g) jäljempänä 31 artiklassa tarkoitettujen yhteisön ulkoisen avun saatavuutta koskevien sääntöjen mukaisesti jäsenvaltioiden, kumppanimaiden ja -alueiden tai muiden yhteisön ulkopuolisten valtioiden seuraavat yksiköt tai laitokset edistäänsä tämän asetuksen tavoitteita:

- i) kokonaan tai osittain julkiset laitokset, paikallishallinnot tai -yhteisöt ja niiden ryhmittymät tai niitä edustavat yhteenliittymät;
- ii) yhtiöt, yritykset sekä muut yksityiset talouden alan organisaatiot ja toimijat;
- iii) rahoituslaitokset, jotka myöntävät rahoitusta yksityisiin investointeihin tai edistävät ja rahoittavat niitä kumppanimaille ja -alueilla;
- iv) jäljempänä 2 kohdassa määritellyt valtioista riippumattomat toimijat;
- v) luonnolliset henkilöt.

2. Valtioista riippumattomia voittoja tavoittelemattomia toimijoita, jotka toimivat riippumattomasti ja vastuullisesti ja jotka voivat saada tämän asetuksen mukaista rahoitustukea, ovat valtioista riippumattomat järjestöt, alkuperäisväestöä edustavat järjestöt, kansallisia ja/tai etnisiä vähemmistöjä edustavat järjestöt, ammatilliset ryhmittymät ja paikalliset aloiteryhmittymät, osuuskunnat, ammattijärjestöt, talouden ja sosiaalialan toimijoita edustavat järjestöt, korruptiota ja petoksia torjuvat ja hyvää hallintoa edistävät järjestöt, kansalaisoikeusjärjestöt ja syrjinnän torjunnan puolesta toimivat järjestöt, paikallisjärjestöt (mukaan luettuina verkostot), jotka toimivat hajautetun alueellisen yhteistyön ja yhdentymisen alalla, kuluttajajärjestöt, naisten ja nuorten järjestöt, opetus-, kulttuuri-, tutkimus- ja tiedeorganisaatiot, korkeakoulut, kirkot ja uskonnolliset järjestöt ja yhdyskunnat, tiedotusvälineet ja kaikki valtioista riippumattomat yhteenliittymät ja itsenäiset säätiöt, myös riippumattomat poliittiset säätiöt, jotka voivat edistää tämän asetuksen tavoitteiden toteuttamista.

25 artikla

Rahoitusmuodot

1. Yhteisön rahoitusmuotoja voivat olla:

- a) hankkeet ja ohjelmat;
- b) talousarviotuki, jos kumppanivaltion julkisten menojen hoito on riittävän avointa, luotettavaa ja tehokasta ja jos se noudattaa itse laatimaansa ja tärkeimpien avunantajien, tarvittaessa kansainvälisten rahoituslaitosten, myönteisesti arvioimaa, hyvin määriteltyä alakohtaista tai makrotalouspolitiikkaa. Komissio käyttää johdonmukaisesti tuloksiin ja tulosindikaattoreihin perustuvaa toimintatapaa ja määrittelee

selkeästi asetetut ehdot sekä seuraa niiden noudattamista, tukee kumppanimaiden pyrkimyksiä kehittää parlamentaarista valvontaa ja tilintarkastusvalmiuksia ja lisätä avoimuutta ja yleisön tiedonsaantimahdollisuuksia. Talousarviotuen maksamisen edellytyksenä on, että vaikutuksia ja tuloksia koskevien tavoitteiden saavuttamisessa edistytään tyydyttävästi;

- c) alakohtainen tuki;
- d) poikkeustapauksissa alakohtaiset ja yleiset tuontitukiohjelmat, jotka voivat olla muodoltaan
  - i) alakohtaisia tuontiohjelmiä luontoisetuksina,
  - ii) alakohtaisia tuontiohjelmiä valuutta-apuna, jolla rahoitetaan kyseisen alan tuontia, tai
  - iii) yleisiä tuontiohjelmiä valuutta-apuna, jolla rahoitetaan monenlaisten tuotteiden yleistä tuontia;
- e) Euroopan investointipankin tai muiden rahoituksen välittäjien käyttöön komission ohjelmista annettavat varat, joita voidaan käyttää lainojen myöntämiseen (etenkin investointien tukemiseen ja yksityissektorin kehittämiseen) tai riskipääomien sijoittamiseen (etenkin toissijaisina tai ehdollisina lainoina) tai muihin pieniin ja väliaikaisiin osuuksiin yritysten pääomasta sekä osuuksiin vakuusrahastoista 32 artiklassa säädetyn mukaisesti niin, että yhteisön rahoitusriski rajoittuu näihin varoihin;
- f) korkotuet etenkin ympäristöön liittyville lainoille;
- g) velkahelpotus kansainvälisesti sovittujen velkahelpotusohjelmien puitteissa;
- h) tuet, joilla rahoitetaan 24 artiklan 1 kohdan b, c, d, ja f alakohdassa sekä g alakohdan i–v alakohdassa tarkoitettujen yksiköiden ehdottamia toimia;
- i) tuet, joilla rahoitetaan 24 artiklan 1 kohdan b, c, d, ja f alakohdassa sekä g alakohdan i, iii ja iv alakohdassa tarkoitettujen yksiköiden toimintamenoja;
- j) rahoitus kummiohjelmille jäsenvaltioiden ja kumppanimaiden ja -alueiden julkisten toimielinten, paikallisyhteisöjen, kansallisten julkisten laitosten ja julkisia tehtäviä hoitavien yksityisoikeudellisten yksiköiden välillä;
- k) maksuosuudet muun muassa kansainvälisten tai alueellisten järjestöjen hallinnoimiin kansainvälisiin rahastoihin;
- l) maksuosuudet kumppanimaiden ja -alueiden kansallisiin rahastoihin, joilla edistetään yhteisrahoitusta useiden avunantajien kanssa, tai yhden tai useamman muun avunantajan perustamiin rahastoihin, joilla toteutetaan yhteisiä hankkeita;

- m) pääomaosuudet kansainvälisissä rahoituslaitoksissa ja alueellisissa kehityspankeissa;
- n) kumppanimaiden ja -alueiden suorittamaan hankkeiden ja ohjelmien hallinnointiin ja valvontaan tarvittavat henkilövoimavarat ja aineelliset resurssit.
2. Yhteisön apua ei saa käyttää verojen tai maksujen maksamiseen avunsaajamaissa.

26 artikla

Tukitoimenpiteet

1. Yhteisön rahoituksella voidaan kattaa tämän asetuksen täytäntöönpanosta ja sen tavoitteiden saavuttamisesta suoraan aiheutuvat menot, jotka liittyvät valmisteluun, seurantaan, valvontaan, tilintarkastukseen ja arviointiin, kuten selvitykset, kokoukset, tiedotus, valistus, koulutus, julkaisutoiminta, tietojen vaihtoon käytettäviin tietoverkkoihin liittyvät kulut sekä kaikki muut kulut hallinnollisesta ja teknisestä avusta, jota ohjelman hallinnoinnissa tarvitaan. Lisäksi se kattaa komission edustustoissa tämän asetuksen nojalla rahoitettavien toimien hallinnointiin tarvittavan hallinnollisen tuen kulut.

2. Nämä tukitoimenpiteet eivät välttämättä kuulu monivuotisten tavoiteohjelmien piiriin, ja niitä voidaan siksi rahoittaa strategia-asiakirjojen ja monivuotisten tavoiteohjelmien ulkopuolella. Niitä voidaan kuitenkin rahoittaa myös monivuotisia tavoiteohjelmista.

Komissio päättää monivuotisten tavoiteohjelmien piiriin kuuluvista tukitoimista 23 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti.

27 artikla

Yhteisrahoitus

1. Rahoitettavat toimenpiteet voidaan rahoittaa yhdessä erityisesti seuraavien kanssa:
- jäsenvaltiot ja niiden alueelliset ja paikallisviranomaiset sekä erityisesti niiden kokonaan ja osittain julkiset virastot;
  - muut avunantajavaltiot ja varsinkin niiden kokonaan tai osittain julkiset virastot;
  - kansainväliset, myös alueelliset, järjestöt ja etenkin kansainväliset ja alueelliset rahoituslaitokset;
  - yhtiöt, yritykset sekä muut yksityiset organisaatiot ja yritykset sekä muut valtioista riippumattomat toimijat;
  - varoja vastaanottavat kumppanimaat ja -alueet.

2. Rinnakkaisessa yhteisrahoituksessa hanke tai ohjelma jaetaan useammiksi pienemmiksi, selkeästi yksilöitäviksi osuukiksi, joista kutakin rahoittaa yhteisrahoitukseen osallistuva eri rahoittaja siten, että rahoituksen lopullinen kohde on aina yksilöitävissä.

Yhdistetyssä yhteisrahoituksessa hankkeen tai ohjelman kokonaiskustannukset jaetaan yhteisrahoitukseen osallistuvien kumppaneiden kesken ja varat asetetaan yhteiseen käyttöön siten, ettei hankkeen tai ohjelman mukaisten yksittäisten toimien rahoituslähde kyetä yksilöimään.

3. Yhdistetyssä yhteisrahoituksessa komissio voi vastaanottaa ja hallinnoida varoja 1 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen yksiköiden nimissä yhteisten toimien täytäntöön panemiseksi. Tällaisia varoja käsitellään asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 18 artiklan mukaisesti käyttötarkoitukseensa sidotuin tuloina.

28 artikla

Hallinnointimenettelyt

1. Tämän asetuksen perusteella rahoitettavat toimenpiteet toteutetaan asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 ja sen muutosten mukaisesti.

2. Komissio voi päättää siirtää julkiseen toimivaltaan kuuluvia tehtäviä ja etenkin talousarvion toteuttamiseen liittyviä tehtäviä asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 54 artiklan 2 kohdan c alakohdassa mainituille elimille, jos kyseessä on yhteisrahoitus, sekä muissa asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa.

3. Jos hallinnointi on hajautettu, komissio voi päättää käyttää varoista hyötyvän kumppanimaan tai -alueen julkisia hankintoja tai tukien myöntämistä koskevia menettelyjä, kunhan se on tarkistanut, että kumppani noudattaa asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 asiaa koskevia perusteita ja edellyttäen, että:

— varoista hyötyvän kumppanimaan tai -alueen menettelyissä noudatetaan avoimuuden, oikeasuhteisuuden, yhdenvertaisen kohtelun ja syrjimättömyyden periaatteita ja ne estävät kaikki eturistiriidat;

— varoista hyötyvä kumppanimaa tai -alue sitoutuu tarkastamaan säännöllisesti, että Euroopan unionin yhteisestä talousarviosta rahoitettavat toimet on pantu täytäntöön asianmukaisesti, toteuttamaan soveltuvia toimenpiteitä estääkseen sääntöjenvastaisuudet ja petokset sekä toteuttamaan tarvittaessa oikeustoimia aiheuttomasti maksettujen varojen takaisinperimiseksi.

29 artikla

Talousarviositoumukset

1. Talousarviositoumukset tehdään 22 artiklan 1 kohdan, 23 artiklan 1 kohdan ja 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti tehtyjen komission päätösten perusteella.

2. Yhteisön rahoituksen oikeudellisia muotoja voivat muun ohessa olla:

- rahoitussopimukset;
- tukisopimukset;
- hankintasopimukset;
- työsopimukset.

30 artikla

Yhteisön taloudellisten etujen suojaaminen

1. Kaikkiin tämän asetuksen johdosta tehtäviin sopimuksiin sisällytetään määräyksiä, joilla suojataan yhteisön taloudelliset edut varsinkin sääntöjenvastaisuuksilta, petoksilta, korruptiolta ja muulta laittomalta toiminnalta Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/1995⁽¹⁾, komission paikan päällä suorittamista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi 11 päivänä marraskuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2185/1996⁽²⁾ ja Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista 25 päivänä toukokuuta 1999 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999⁽³⁾ mukaisesti.

2. Sopimuksissa määrätään erikseen komission ja tilintarkastustuomioistuimen valtuudesta suorittaa tarkastuksia, mukaan lukien kaikkien yhteisöiltä varoja saaneiden hankkijoiden ja alihankkijoiden tilien tarkastaminen joko asiakirjojen perusteella tai tarkastuskäynneillä. Lisäksi niissä annetaan komissiolle valtuudet suorittaa asetuksessa (Euratom, EY) N:o 2185/96 säädettyjä tarkastuskäyntejä.

3. Kaikissa avun täytäntöönpanosta johtuvissa sopimuksissa taataan 2 kohdan mukaiset komission ja tilintarkastustuomioistuimen oikeudet sopimusten soveltamisen aikana ja sen jälkeen.

⁽¹⁾ EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁽³⁾ EYVL L 136, 31.5.1999, s. 1.

31 artikla

Julkisia hankintoja sekä avustusten myöntämistä koskevat menettelyt ja alkuperäsäännöt

1. Tämän asetuksen nojalla rahoitettavien hankinta- tai avustussopimusten tarjousmenettely on avoin kaikille luonnollisille henkilöille, jotka ovat yhteisön jäsenvaltion kansalaisia, sekä oikeushenkilöille, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön jäsenvaltioon, Euroopan yhteisön tunnustamaan viralliseen ehdokasmaahan tai Euroopan talousalueen jäsenvaltioon.

Jostakin 5–10 artiklassa määritellystä maantieteellisestä ohjelmasta rahoitettavien hankinta- tai avustussopimusten myöntämismenettely on avoin kaikille luonnollisille henkilöille, jotka ovat liitteen I nojalla tukikelpoisten kehitysmaiden kansalaisia tai oikeushenkilöille, jotka ovat sijoittautuneet kyseisiin kehitysmaihin.

Jostakin 11–16 artiklassa määritellystä aihekohtaisesta ohjelmasta tai 17 artiklassa tarkoitetusta ohjelmasta rahoitettavien hankinta- tai avustussopimusten myöntämismenettelyyn osallistuminen on avointa paitsi niille luonnollisille tai oikeushenkilöille, jotka ovat tukikelpoisia aihekohtaisen ohjelman tai 17 artiklassa tarkoitetun ohjelman mukaisesti, myös kaikille luonnollisille henkilöille, jotka ovat OECD/DAC:n määrittelymien ja liitteessä II lueteltujen kehitysmaiden kansalaisia, ja oikeushenkilöille, jotka ovat sijoittautuneet kyseisiin kehitysmaihin. Komissio julkaisee ja ajantasaistaa liitteen II OECD/DAC:n laatiman avunsaajaluettelon säännöllisten tarkistusten mukaisesti ja ilmoittaa tästä neuvostolle.

2. Tämän asetuksen nojalla rahoitettavien hankinta- tai avustussopimusten myöntämismenettely on avoin myös kaikille luonnollisille henkilöille, jotka ovat muun kuin 1 kohdassa tarkoitettujen maiden kansalaisia, ja oikeushenkilöille, jotka ovat sijoittautuneet muuhun kuin tällaiseen maahan, jos on todettu, että niiden myöntämään ulkoiseen apuun on vastavuoroinen pääsy.

Vastavuoroinen pääsy myönnetään, jos maa myöntää kelpoisuuden vastaavin ehdoin jäsenvaltioille ja asianomaiselle vastaanottajamaalle.

Vastavuoroinen pääsy todetaan erillisellä päätöksellä, joka koskee tiettyä maata tai maaryhmää. Tällainen päätös tehdään 35 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen, ja se on voimassa vähintään vuoden.

Vastavuoroisen pääsyn myöntäminen perustuu yhteisön ja muiden avunantajien vertailuun OECD/DAC:n luokituksen mukaisella alakohtaisella tasolla tai joko avunantaja- tai vastaanottajamaan tasolla. Päätös vastavuoroisuuden myöntämisestä avunantajamaalle perustuu kyseisen avunantajan antaman avun avoimuuteen, johdonmukaisuuteen ja suhteellisuuteen sekä avun laatuun ja määrään. Vastaanottajamaita on kuultava tässä kohdassa kuvatun menettelyn aikana.

Vastavuoroinen saatavuus OECD/DAC:n määrittelemissä vähiten kehittyneissä maissa suodaan ilman muuta OECD/DAC:n jäsenille.

3. Jostakin yhteisön välineestä rahoitettavien hankinta- tai avustussopimusten myöntämismenettely on avoin kansainvälisille järjestöille.

4. Edellä oleva ei kuitenkaan estä joko luonteensa tai sijaintinsa perusteella osallistumiskelpoisten organisaatioiden ryhmiä osallistumasta toimen tavoitteiden toteuttamiseen.

5. Asiantuntijat voivat olla minkä tahansa maan kansalaisia. Tämä ei kuitenkaan rajoita yhteisön julkisia hankintoja koskevissa säännöissä vahvistettujen laadullisten ja taloudellisten edellytysten soveltamista.

6. Kaikkien tämän asetuksen mukaisesti rahoitetun sopimuksen nojalla ostettujen hyödykkeiden ja materiaalien on oltava peräisin yhteisöstä tai 1 ja 2 kohdassa määritellystä osallistumiskelpoisesta maasta. Tässä asetuksessa alkuperällä tarkoitetaan samaa kuin asiaankuuluvassa tullitarkoituksia varten säädettyssä alkuperäsääntöjä koskevassa lainsäädännössä.

7. Komissio voi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa sallia sellaisista maista tulevien luonnollisten tai oikeushenkilöiden osallistumisen, joilla on perinteiset talous- tai kauppasuhteet tai maantieteelliset yhteydet naapurimaihin tai muihin kolmansiin maihin, ja muuta alkuperää olevien hyödykkeiden tai materiaalien käyttämisen.

8. Komissio voi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa sallia sellaisten luonnollisten henkilöiden, jotka ovat muiden kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen maiden kansalaisia, tai kyseisiin maihin sijoittautuneiden oikeushenkilöiden osallistumisen, tai muuta kuin 6 kohdassa säädettyä alkuperää olevien hyödykkeiden tai materiaalien hankinnan.

Poikkeusten perusteena voi olla se, ettei tuotteita ja palveluita ole saatavilla kyseessä olevien maiden markkinoilla, äärimmäisen kiireellinen tilanne tai se, että kelpoisuussääntöjen noudattami-

minen tekisi hankkeen, ohjelman tai toimenpiteen toteuttamisen mahdottomaksi tai ylivoimaiseksi.

9. Aina, kun yhteisön rahoituksen piiriin kuuluu jonkin kansainvälisen järjestön toteuttama toimi, asianomaisiin sopimusmenettelyihin voivat osallistua kaikki luonnolliset tai oikeushenkilöt, jotka ovat osallistumiskelpoisia 1 ja 2 kohdan nojalla, sekä kaikki luonnolliset ja oikeushenkilöt, jotka ovat osallistumiskelpoisia kyseisen järjestön sääntöjen nojalla, jolloin kaikkien avunantajien yhdenvertainen kohtelu on varmistettava. Samoja sääntöjä sovelletaan hankintoihin, materiaaleihin ja asiantuntijoihin.

Aina, kun yhteisön rahoituksen piiriin kuuluu jonkin kolmannen maan — vastavuoroisuusedellytyksin 2 kohdan mukaisesti — tai alueellisen järjestön taikka jäsenvaltion kanssa yhteisrahoitettava toimi, asianomaisiin sopimusmenettelyihin voivat osallistua kaikki luonnolliset tai oikeushenkilöt, jotka ovat osallistumiskelpoisia 1, 2 ja 3 kohdan nojalla, sekä kaikki luonnolliset tai oikeushenkilöt, jotka ovat kyseisen kolmannen maan, alueellisen järjestön tai jäsenvaltion sääntöjen mukaisesti osallistumiskelpoisia. Samoja sääntöjä sovelletaan hankintoihin, materiaaleihin ja asiantuntijoihin.

10. Edellä 1 kohdan säännöksiä ei sovelleta edunsaajien valinnassa käytettäviin kelpoisuusehtoihin 14 artiklassa määriteltyjen aihekohtaisten ohjelmien nojalla suoraan valtioista riippumattomien toimijoiden kautta kanavoitavan avun osalta.

Edunsaajien on noudatettava tässä artiklassa säädettyjä vaatimuksia silloin, kun avun täytäntöönpano edellyttää hankintasuopimusten tekemistä.

11. Köyhyyden kitkemisen jouduttamiseksi paikallisia valmiuksia, markkinoita ja ostoja kehittämällä kiinnitetään erityistä huomiota kumppanimaista tehtäviin paikallisiin ja alueellisiin hankintoihin.

Tarjoajien, joiden kanssa on tehty hankintasopimuksia, on noudatettava tärkeimpiä kansainvälisesti hyväksytyjä työelämän perusnormeja, kuten ILO:n työelämän perusnormeja, sekä järjestymisvapautta ja työehtosopimusneuvotteluja, pakkotyön kieltämistä, työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuvan syrjinnän kieltämistä ja lapsityövoiman käytön kieltämistä koskevia yleissopimuksia.

Kehitysmaiden mahdollisuuksia saada yhteisön ulkoista apua on tuettava kaikella asianmukaiseksi katsotulla teknisellä avulla.

32 artikla

Euroopan investointipankin tai muiden rahoituksen välittäjien käyttöön annettavat varat

1. Edellä 25 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuja varoja hallinnoivat rahoituksen välittäjät, Euroopan investointipankki tai jokin muu pankki tai organisaatio, jolla on tarvittavat valmiudet tällaisten varojen hallinnointiin.

2. Komissio hyväksyy tapauskohtaisesti 1 kohdan täytäntöönpanosäännökset, jotka koskevat riskien jakamista, täytäntöönpanosta vastaavan välittäjän palkkiota, varoista saatavan voiton käyttöä ja takaisinmaksua sekä toimenpiteen päättämisen edellytyksiä.

33 artikla

Arviointi

1. Komissio valvoo ja tarkistaa säännöllisesti ohjelmiaan sekä arvioi maantieteellisten ja aihekohtaisten politiikkojen ja ohjelmien sekä alakohtaisten politiikkojen täytäntöönpanon tuloksia sekä ohjelmasuunnittelun tehokkuutta — tarvittaessa riippumattomien ulkoisten arviointien avulla — tarkastaakseen tavoitteiden saavuttamisen ja laatiakseen suosituksia tulevia toimia varten. Euroopan parlamentin tai neuvoston riippumattomia ulkoisia arviointeja koskevat ehdotukset otetaan asianmukaisesti huomioon. Huomiota kiinnitetään erityisesti sosiaalialoihin ja vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamisessa tapahtuneeseen edistymiseen.

2. Komissio toimittaa arviointikertomukset tiedoksi Euroopan parlamentille ja 35 artiklassa tarkoitetulle komitealle. Jäsenvaltiot voivat pyytää keskustelua yksittäisistä arvioinneista 35 artiklan 3 kohdassa tarkoitetussa komiteassa. Tuloksia hyödynnetään ohjelmasuunnittelussa ja määrärahojen kohdentamisessa.

3. Komissio kutsuu kaikki valtioista riippumattomat toimijat, joita asia koskee, myös muut kuin valtioista riippumattomat toimijat ja paikallisviranomaiset, osallistumaan tämän asetuksen nojalla annetun yhteisön avun arviointiin.

IV OSASTO

LOPPUSÄÄNNÖKSET

34 artikla

Vuosikertomus

1. Komissio tarkastelee tämän asetuksen nojalla toteutettavien toimenpiteiden täytäntöönpanon edistymistä ja toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuosikertomuksen annetun avun täytäntöönpanosta ja tuloksista sekä mahdollisuuksien mukaan sen tärkeimmistä seurauksista ja vaikutuksista. Kertomus toimitetaan myös Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle.

2. Vuosikertomus sisältää edeltävään vuoteen liittyviä tietoja, jotka koskevat rahoitettuja toimenpiteitä, seurannan ja valvonnan tuloksia, asianomaisten kumppanien osallistumista sekä talousarviositoumusten ja maksujen toteuttamista maittain, alueittain ja yhteistyöaloittain jaoteltuina. Siitä arvioidaan avun tuloksia, käyttäen mahdollisuuksien mukaan erityisiä ja mitattavissa olevia indikaattoreita, jotka koskevat sen merkitystä tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamisessa. Erityistä huomiota kiinnitetään sosiaalialoihin ja edistymiseen vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamisessa.

35 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa komitea.

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 4 ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset. Päätöksen 1999/468/EY 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan 30 päiväksi.

3. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 3 ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

4. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

5. EIP:n tarkkailija osallistuu komitean toimintaan pankkia koskevien kysymysten osalta.

36 artikla

Tämän asetuksen soveltamisalaan kuulumattoman kolmannen maan osallistuminen

Yhteisön avun johdonmukaisuuden ja tehokkuuden varmistamiseksi komissio voi hyväksyessään 22 artiklassa tarkoitettuja toimintaohjelmia tai päättäessään 23 artiklassa tarkoitetuista erityistoimenpiteistä päättää, että tämän asetuksen nojalla toteutavista toimenpiteistä voivat hyötyä maat ja alueet, jotka ovat tukikelpoisia asetuksen (EY) N:o 1085/2006 tai asetuksen N:o 1638/2006 ja Euroopan kehitysrahaston nojalla, jos toteutettava maantieteellinen tai aihekohtainen hanke tai ohjelma on luonteeltaan maailmanlaajuinen, alueellinen tai rajat ylittävä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 3 artiklan 5 kohdan soveltamista. Tämä rahoitusmahdollisuus voidaan ottaa huomioon 19 ja 20 artiklassa tarkoitetuissa strategia-asiakirjoissa ja monivuotisissa tavoiteohjelmissa. Tukikelpoisuutta koskevia 10 artiklan ja julkisia hankintoja koskeviin menettelyihin sekä sopimusten tekemistä koskeviin menettelyihin osallistumista ja alkuperäsääntöjä koskevia 31 artiklan säännöksiä mukautetaan siten, että kyseisten maiden ja alueiden tosiasiallinen osallistuminen on mahdollista.

37 artikla

Avun keskeyttäminen

Jos kumppanimaa ei noudata 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja periaatteita ja jos neuvottelut kumppanimaan kanssa eivät johda kummankin osapuolen hyväksymään ratkaisuun tai jos neuvotteluista kieltäydytään tai tapaus on erityisen kiireellinen, neuvosto voi määränemmistöllä komission ehdotuksesta päättää toteuttaa aiheellisia toimenpiteitä minkä hyvänsä asianomaiselle kumppanimaalta tämän asetuksen nojalla myönnetyn avun osalta, sanotun kuitenkin rajoittamatta kumppanimaiden ja -alueiden kanssa tehtyjen kumppanuus- ja yhteistyösopimusten avun keskeyttämistä koskevien määräysten soveltamista. Toimenpiteisiin voi kuulua avun keskeyttäminen kokonaan tai osittain.

38 artikla

Rahoitusta koskevat säännökset

1. Rahoitusohje tämän asetuksen täytäntöönpanoa varten kaudelle 2007–2013 on 16 867 miljoonaa euroa.
2. Kullekin 5–10 artiklassa, 11–16 artiklassa ja 17 artiklassa tarkoitetuista ohjelmista alustavasti kohdennetut määrät ovat liitteessä IV. Määrät vahvistetaan kaudelle 2007–2013.
3. Budjettivallan käyttäjä myöntää vuotuiset määrärahat monivuotisten rahoituskehysten puitteissa.
4. Aihekohtaisiin ohjelmiin osoitettuun kokonaismäärään on sisällytetty 465 miljoonan alustava määräraha sellaisten toimien rahoitukseen, joista eurooppalaisen naapurisuuden ja kumppanuuden välineen piiriin kuuluvat maat hyötyvät.

39 artikla

Kumoaminen

1. Kumotaan seuraavat asetukset:
  - a) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 2110/2005, annettu 14 päivänä joulukuuta 2005, yhteisön ulkoisen avun saatavuudesta ⁽¹⁾;
  - b) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 806/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, sukupuolten tasa-arvon edistämisestä kehitys yhteistyössä ⁽²⁾;

- c) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 491/2004, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2004, taloudellisen ja teknisen tuen antamista kolmansille maille siirtolaisuuden ja turvapaikan aloilla koskevan ohjelman perustamisesta (AENEAS) ⁽³⁾;
- d) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1568/2003, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2003, avusta köyhyyteen liittyvien sairauksien (HI-virus/aids, tuberkuloosi ja malaria) torjumiseksi kehitysmaissa ⁽⁴⁾;
- e) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1567/2003, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2003, avusta lisääntymis- ja seksuaaliterveyteen ja lisääntymistä ja seksuaalisuutta koskeviin oikeuksiin liittyville politiikoille ja toimille kehitysmaissa ⁽⁵⁾;
- f) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 2130/2001, annettu 29 päivänä lokakuuta 2001, toimista, jotka koskevat kotiseudultaan siirtymään joutuneiden väestöryhmien avustamista Aasian ja Latinalaisen Amerikan kehitysmaissa ⁽⁶⁾;
- g) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 2494/2000, annettu 7 päivänä marraskuuta 2000, toimenpiteistä kehitysmaissa olevien trooppisten ja muiden metsien säilyttämisen ja kestävän hoidon edistämiseksi ⁽⁷⁾;
- h) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 2493/2000, annettu 7 päivänä marraskuuta 2000, ympäristöluottavuuden sisällyttämisestä täysimääräisesti kehitysmaiden kehitysprosessiin ⁽⁸⁾;
- i) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1726/2000, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2000, kehitys yhteistyöstä Etelä-Afrikan kanssa ⁽⁹⁾;
- j) neuvoston asetukset (EY) N:o 1659/98, annettu 17 päivänä heinäkuuta 1998, hajautetusta yhteistyöstä ⁽¹⁰⁾;

⁽³⁾ EUVL L 80, 18.3.2004, s. 1.

⁽⁴⁾ EUVL L 224, 6.9.2004, s. 7, asetukset sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 2110/2005.

⁽⁵⁾ EUVL L 224, 6.9.2003, s. 1, asetukset sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2110/2005.

⁽⁶⁾ EYVL L 287, 31.10.2001, s. 3, asetukset sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2110/2005.

⁽⁷⁾ EYVL L 288, 15.11.2000, s. 6, asetukset sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 2110/2005.

⁽⁸⁾ EYVL L 288, 15.11.2000, s. 1, asetukset sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 2110/2005.

⁽⁹⁾ EYVL L 198, 4.8.2000, s. 1, asetukset sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2110/2005.

⁽¹⁰⁾ EYVL L 213, 30.7.1998, s. 6, asetukset sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 625/2004 (EUVL L 99, 3.4.1999, s. 1).

⁽¹⁾ EUVL L 344, 27.12.2005, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 143, 30.4.2004, s. 40.

- k) neuvoston asetus (EY) N:o 1658/98, annettu 17 päivänä heinäkuuta 1998, kehitysmaita koskevilla aloilla toteutettavien toimien yhdessä eurooppalaisten valtioista riippumattomien kehitysyhteistyöjärjestöjen (NGO) kanssa suoritettavasta rahoituksesta ⁽¹⁾;
- l) neuvoston asetus (EY) N:o 1292/96, annettu 27 päivänä kesäkuuta 1996, ruoka-apupolitiikasta ja ruoka-avun hallinnosta sekä ruokaturvaan liittyvistä erityisistä tukitoimista ⁽²⁾;
- m) neuvoston asetus (ETY) N:o 443/92, annettu 25 päivänä helmikuuta 1992, rahoitusavusta ja teknisestä avusta Aasian ja Latinalaisen Amerikan kehitysmaille sekä taloudellisesta yhteistyöstä näiden maiden kanssa ⁽³⁾.
2. Kumottujen asetusten soveltamista jatketaan vuotta 2007 edeltävien varainhoitovuosien oikeudellisten asiakirjojen ja sitoumusten täytäntöönpanoon. Viittauksia kumottuihin asetuksiin pidetään viittauksina tähän asetukseen.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 18 päivänä joulukuuta 2006.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

J. BORRELL FONTELLES

40 artikla

Tarkistaminen

Komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2010 kertomuksen, jossa arvioidaan tämän asetuksen täytäntöönpanoa ensimmäisten kolmen vuoden aikana, sekä tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen asetuksen muuttamiseksi, mukaan lukien liitteessä IV tarkoitettu määrärahojen ohjeellinen jakautuminen.

41 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2007 31 päivään joulukuuta 2013.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J.-E. ENESTAM

⁽¹⁾ EYVL L 213, 30.7.1998, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2110/2005.

⁽²⁾ EYVL L 166, 5.7.1996, s. 1, asetus sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1726/2001 (EYVL L 234, 1.9.2001, s. 10).

⁽³⁾ EYVL L 52, 27.2.1992, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2112/2005 (EUVL L 344, 27.12.2005, s. 23).

LITE I

MAAT, JOTKA OVAT 1 ARTIKLAN 1 KOHDAN NOJALLA TUKIKELPOISIA

Latinalainen Amerikka

1. Argentiina
2. Bolivia
3. Brasilia
4. Chile
5. Kolumbia
6. Costa Rica
7. Kuuba
8. Ecuador
9. El Salvador
10. Guatemala
11. Honduras
12. Meksiko
13. Nicaragua
14. Panama
15. Paraguay
16. Peru
17. Uruguay
18. Venezuela

Aasia

19. Afghanistan
20. Bangladesh
21. Bhutan
22. Kambodža
23. Kiina
24. Intia
25. Indonesia
26. Korean demokraattinen kansantasavalta
27. Laos
28. Malesia
29. Malediivit
30. Mongolia
31. Myanmar/Burma
32. Nepal
33. Pakistan
34. Filippiinit
35. Sri Lanka
36. Thaimaa
37. Vietnam

Keski-Aasia

38. Kazakstan
39. Kirgisian tasavalta
40. Tadžikistan
41. Turkmenistan
42. Uzbekistan

Lähi-itä

43. Iran

44. Irak

45. Oman

46. Saudi-Arabia

47. Jemen

Etelä-Afrikka

48. Etelä-Afrikka

LIITE II

OECD/DAC:N LUETTELO VIRALLISEN KEHITYSAVUN SAAJISTA

Sovelletaan vuodesta 2006 alkaen vuosia 2005, 2006 ja 2007 koskevassa raportoinnissa

Vähiten kehittyneet maat	Muut alhaisen tulotason maat (asukasta kohti laskettu bruttokansantulo < 825 USD vuonna 2004)	Alemman keskitulotason maat ja alueet (asukasta kohti laskettu bruttokansantulo 826–3 255 USD vuonna 2004)	Ylemmän keskitulotason maat ja alueet (asukasta kohti laskettu bruttokansantulo 3 256–10 065 USD vuonna 2004)
Afganistan	Ghana	Albania	* Anguilla
Angola	Intia	Algeria	Antigua ja Barbuda
Bangladesh	Kamerun	Armenia	Argentiina
Benin	Kenia	Azerbaidžan	Barbados
Bhutan	Kirgisian tasavalta	Bolivia	Belize
Burkina Faso	Kongon tasavalta	Bosnia ja Herzegovina	Botswana
Burundi	Korean demokraattinen kansantasavalta	Brasilia	Chile
Djibouti	Moldova	Dominikaaninen tasavalta	Cookinsaaret
Eritrea	Mongolia	Ecuador	Costa Rica
Etiopia	Nicaragua	Egypti	Dominica
Gambia	Nigeria	El Salvador	Etelä-Afrikka
Guinea	Norsunluurannikko	Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	Gabon
Guinea-Bissau	Pakistan	Fidzi	Grenada
Haiti	Papua-Uusi-Guinea	Filippiinit	Kroatia
Itä-Timor	Tadžikistan	Georgia	Libanon
Jemen	Uzbekistan	Guatemala	Libya
Kambodža	Vietnam	Guyana	Malesia
Kap Verde	Zimbabwe	Honduras	Mauritius
Keski-Afrikan tasavalta		Indonesia	* Mayotte
Kiribati		Irak	Meksiko
Komorit		Iran	* Montserrat
Kongon demokraattinen tasavalta		Jamaika	Nauru
Laos		Jordania	Oman
Lesotho		Kazakstan	Palau
Liberia		Kiina	Panama
Madagaskar		Kolumbia	* Saint Helena
Malawi		Kuuba	Saint Kitts ja Nevis
Malediivit		Marokko	Saint Lucia
Mali		Marshallinsaaret	Saint Vincent ja Grenadiinit
Mauritania		Mikronesian liittovaltio	Saudi-Arabia ⁽¹⁾
Mosambik		Namibia	Seychellit
Myanmar		Niue	Trinidad ja Tobago
Nepal		Palestiinan itsehallintoalueet	Turkki
Niger		Paraguay	* Turks- Caicossaaret
Päiväntasaajan Guinea		Peru	Uruguay
Ruanda		Serbia ja Montenegro	Venezuela
Salomonsaaret		Sri Lanka	
Samoa		Suriname	
São Tomé ja Príncipe		Swazimaa	
Senegal		Syyria	
Sierra Leone		Thaimaa	
Somalia		* Tokelausaaret	
Sudan		Tonga	
Tansania		Tunisia	
Togo		Turkmenistan	
Tšad		Ukraina	
Tuvalu		Valko-Venäjä	
Uganda		* Wallis ja Futunasaaret	
Vanuatu			
Zambia			

* Alue

(1) Saudi-Arabia ylitti korkean tulotason maiden tulokynnyksen vuonna 2004. Tätä luetteloa koskevien OECD/DAC:n sääntöjen mukaisesti Saudi-Arabia poistetaan luettelosta vuonna 2008, jos se pysyy korkean tulotason maana myös vuonna 2005 ja 2006. Sen OECD/DAC:n jäseniltä saama yleinen kehitysapu (netto) oli 9,9 miljoonaa Yhdysvaltojen dollaria vuonna 2003 ja 9,0 miljoonaa Yhdysvaltojen dollaria (alustavasti) vuonna 2004.

LIITE III

SOKERIPÖYTÄKIRJAN AKT-MAAT

1. Barbados
  2. Belize
  3. Guyana
  4. Jamaika
  5. Saint Kitts ja Nevis
  6. Trinidad ja Tobago
  7. Fidži
  8. Kongon tasavalta
  9. Norsunluurannikko
  10. Kenia
  11. Madagaskar
  12. Malawi
  13. Mauritius
  14. Mosambik
  15. Swazimaa
  16. Tansania
  17. Sambia
  18. Zimbabwe
-

LIITE IV

ALUSTAVAT MÄÄRÄRAHAT AJANJAKSOKSI 2007–2013 (MILJOONAA EUROA)

Yhteensä	16 897
<i>Maantieteelliset ohjelmat:</i>	10 057
Latinalainen Amerikka	2 690
Aasia	5 187
Keski-Aasia	719
Etelä-Afrikka	481
Lähi-itä	980
<i>Aihekohtaiset ohjelmat:</i>	5 596
Investointi ihmisiin	1 060
Ympäristö ja luonnonvarojen kestävä hoito	804
Valtioista riippumattomien toimijoiden ja paikallisviranomaisten rooli kehityksessä	1 639
Ruokaturva	1 709
Muuttoliike ja turvapaikka-asiat	384
Sokeripöytäkirjan AKT-maa	1 244

LIITE V

MAAT JA ALUEET, JOTKA EIVÄT OLE KEHITYSMAITA

1. Australia
  2. Bahrain
  3. Brunei
  4. Kanada
  5. Taiwan (Taiwanin, Penghun, Kinmenin ja Matsun erillinen tullialue)
  6. Hongkong
  7. Japani
  8. Korean tasavalta
  9. Macao
  10. Uusi-Seelanti
  11. Kuwait
  12. Qatar
  13. Singapore
  14. Arabiemiirikunnat
  15. Amerikan yhdysvallat
-